

ΕΤΟΣ Ε' Νο 220 ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΔΡΑΧ. 2.50 ΠΕΜΠΤΗ 21 ΙΟΥΝΙΟΥ 1928 ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 2-03

ΜΠΟΝΚΕΤΟ

1928

ΣΕΙΣ ΠΟΥ ΧΑΝΕΤΕ ΤΑ ΜΑΛΛΙΑ ΣΑΣ

και επιθυμείτε να διατηρήσετε ή να επανέχετε μίαν κόμην υγιή και άφθονον, ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΑΤΕ ΟΤΙ ΥΠΑΓΟΡΕΥΕΙ Η ΦΡΟΝΗΣΙΣ και κάμετε μόνον χρήση ενός προϊόντος επιστημονικού χρησιμοποιούμενου και υπ' αὐτῶν τῶν ἰατρῶν και οὐτινος ἡ παγκόσμιος φήμη ὀφείλεται εἰς τὴν ἀξιοθαύμαστον δρᾶσιν τοῦ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ = ἐπὶ τῶν τριῶν =

ΤΟ ΠΕΤΡΟΛ ΧΑΝ

Εἶνε τὸ φυσικόν, εἰδικόν Φάρμακον τῶν τριῶν δὲν εἶνε ΕΥΦΛΕΚΤΟΝ, εἶνε ἐντελὲς ἀπὸ τῆς ὁσμῆς τοῦ πετρελαίου και λεπτότατα ἀρωματισμένον. Ἐνδείκνυται εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις τῆς ΤΡΙΧΟΠΤΩΣΕΩΣ εἴτε ἀπὸ ἀσθενείας προέρχεται αὕτη, Ὑποφειδῆ πυρετὸν — Ὁστρακίαν — Ἰλαρίαν κλπ. εἴτε ἀπὸ Τοκετὸν — Ἀναιμίας — Ὑπερχόλωσης κλπ. Καταστρέφει τὴν ΠΥΤΥΡΙΔΑ, καθαρίζει τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς και εἰσέρχεται μέχρι τῆς ῥίζης τῶν τριχῶν, τῆς ὁποίας διεγείρει τὴν δρᾶσιν. Εἶνε προϊόν ἀπαράτητον διὰ μίαν καθημερινὴν ΤΟΥΛΑΕΤΤΑΝ, και προλαμβάνει ὅλας τὰς ἀσθενείας τῶν τριχῶν. =

ΣΥΝΙΣΤΑΤΑΙ ΑΠ' ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΙΑΤΡΟΥΣ

Διαφ. «ΦΟΙΝΙΣ»

ΦΩΣΦΑΤΙΝΗΣ ΦΑΛΙΕΡ

τοῦ περιφήμου θεραπευτοῦ ἀλεύρου εἰς τὸ ὅποιον ἐκαστομύρια παιδιῶν ὀφείλουν τὴν δύναμιν και τὴν υγείαν. Δὲν ὑπάρχει παρὰ μία μόνον ΦΩΣΦΑΤΙΝΗ.

Η ΦΩΣΦΑΤΙΝΗ ΦΑΛΙΕΡ
(Σήμερ κατατεθέν)

Ἀποφύγετε τὰς ἀπομιμήσεις

ΚΡΑΠΙΟΝΙ ΓΙΑ ΤΑ ΧΕΙΛΗ

ΑΡΟΙΚΤΟ ΣΚΟΥΡΟ

ROUGE POUR LES LÈVRES

ROUGE POUR LES LÈVRES

PARIS

ΚΥΡΙΑΙ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΙ

Θέλετε νὰ ἔχητε δέρμα καθαρὸν και ἀνευ ρυτίδων, μεταχειρισθῆτε τὴν Κρέμα ΚΡΙΝΟΣ, ἥτις εἶνε ἀβλαβὴς και βαλοσμηκὴ, ἐξαλείφει τὰ σημεῖα τῆς κοπώσεως και τοῦ γήρατος. Κεντρικὴ ἀποθήκη Φαρμακείον Ν. Χριστοπούλου, ὁδὸς Ζωοδόχου Πηγῆς 48, Τμηρ δοχείου δρ. 15, διὰ τὰς ἑξαρχίας δρ. 20.

ΒΑΦΗ ΤΡΙΧΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

Ἐγκριμένη ὑπὸ τοῦ Ἱατροσυνοδίου Δὲν κόπτεται τὰς τρίχας ἀλλὰ τὰς δυνάμειν. Δὲν βάρει τὴν ἐπιδερμίδα. Δὲν εἶνε ἐπιβλαβὴς. Κεντρικὴ ἀποθήκη 48 Ζωοδόχου Πηγῆς Ἀθῆναι Φαρμακείον Ν. Χριστοπούλου, Τμηρ δρ. 50, διὰ τὰς ἑξαρχίας δρ. 60.

ΑΓΟΡΑΖΟΜΕΝ εἰς καλὴν τιμὴν βιβλία μεταχειρισμένα και βιβλιοθήκας.

ΚΑΤΟΧΗ

Το ΚΑΛΥΤΕΡΟΝ ΕΠΙΤΟΜΟΚΤΟΝ

Σκοτώνει ἀσφαλῶς Μύγας, Κορέους, Κατάνυχας κ.λπ. Εἶνε τὸ εὐχρηστότερον. Πωλεῖται πνευτὸ Γενικὸς Ἀντιπρόσωπος **ΜΩΡΙΣ ΦΑΡΑΤΖΗ** ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ 4

Πόσαι γυναῖκες χάνουν λαμπρὰ συνοικέσια διότι ὑποφέρουν ἀπὸ τῆς σθενείας εἰς τὴν ὁποίαν δὲν δίδουν μεγάλην σημασίαν ἢ ὅπου τούτοις συχνὰ ἀπομακρύνει ἀπ' αὐτῶν τοὺς μνηστῆρας τας. Ἡ ἀσθενεία αὕτη εἶνε ἡ ἐπιδερμὶς τῆς ἐπιδερμίδος ἀδολογημένη ἀπὸ δυσάρεστον κακοσμίαν. Θεραπεύεται ὁμως ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν χάρις εἰς πρόσφατον φάρμακον

ΤΟ ΟΜΝΙΔΡΟΛ

προϊὸν ἡγγυημένον ὡς ἐντελὲς ἀβλαβές, τὸ μόνον ὑπὸ μορφῇ κρέμας, τὸ ὅποιον δὲν κερώνει τὰ σώματα και δὲν ἐρεθίζει τὴν ἐπιδερμίδα.

Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ Μυροπολεῖα και τὰ καλὰ Φαρμακεία Γεν. Ἀντιπρόσωπος διὰ τὴν Ἑλλάδα: **I. M. KANZOVY** Στοὰ Περματίζολου—Ἀθῆναι.

ΚΥΡΙΑΙ ΚΑΙ ΔΕΣΠΟΙΝΙΔΕΣ

ΠΩΛΟΥΜΕΝ ΜΕΤΑΞΕΥΤΑ ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΣΤΟ ΚΟΣΤΟΣ

Κρέπ Ζορζέτ	τῶν 130 μόνον	δραχμῶν 90 ὁ στήθος
Κρέπ ντὲ σὲν	125	75
Κρέπ μαροκέν	90	65
Σαρκὲς μεταξωτά	210	100
Φουλὰρ φανταζί	125	75
Κάλτσες μουσουλὶν πρώτης ποιότητος		65 τὸ ζεύγος

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ Σ. ΦΑΚΙΡΗ ΕΡΜΟΥ 6 Γ

ΦΩΤΙΣΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ

Αἱ τελειότεραι και οἰκονομικότεραι λύσεις γὰρ ΚΑΤΑΚΟΝ και ἐντονον φῶς διὰ σέλινα, καταστήματα, ἑσώχας, ἀλλεῖαν χωρὶς κανὲν ἐξόδον ἐγκαταστήματα πωλοῦνται εἰς ἀκαταγώνιστους τιμὰς σὺν **Ε. Μ. ΡΟΠΟΥΛΟΥ** (ὁδὸς Πειραιῶς 42, ἔναντι Ὑλίου Ἀθηνῶν). Ἀπαράτητοι και διὰ τοὺς ἑσώχας και μὴ ἡλεκτρικὸν φωτισμὸν, διότι 60 κερὶν πρὸς στοιχίζει μόνον 8 δραχμῶς ἐβδομαδιαίως.

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ

LA MAISON GEORGATO S

a commandé d'exposer tous les dernieres modèles Parisiens et peaux fantaisies.

Rue du Stade No 29 (ex. 35)

«ΒΟΤΡΥΣ»

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

Κεφάλαιον Μετοχικὸν και Ἀποθεματικὸν Δραχ. 57.500.000

Κεντρικὸν Πρατήριον ὁδὸς Ἀθηνᾶς 58.

ΚΥΡΙΑΙ

Ἐξαλείφει τὰ σημεῖα τῆς κοπώσεως και τῶν φροντίδων τὰ ὅποια ὑποφέρουν τὸ πρόσωπόν σας ἢ τὸν ῥόδαλιν και ἀπομακρύνει τὴν φαντασίαν τῶν ρυτίδων.

ΕΜ. ΖΑΧΑΡΑΚΗΣ

Παιδίατρος και Παιδογυναικολόγος

Ἐν Παρισίῳ και Ἀθῆναι εἶναι τὴν εἰδικὴν ἐκπαίδευσιν.

Δέχεται ἐν τῇ ἑστέρῳ τῶν 8-10 και 3-6, Σόλωνος 108.

ΚΑΡΔΙΑΚΙΔΗΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ

Πατησίων 5

Ἐφαρμόζει ὅλα τὰ συστήματα τῆς φωτογραφικῆς τέχνης. Βραβεῖα Παρισίων-Ρώμης

Ὁ Μ. Ναπολέων και ὁ Πάπας Πῖος ὁ 7ος κατὰ τὴν περίφημην συνάντησιν αὐτοὺς στὸ Φοντενεμπλό. (Πίναξ τοῦ Λωρᾶν)

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Κ. ΘΑΝΟΥ ΔΟΓΑΝΗ

Η ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΗ

Ἦμουν πολὺ μικρὸς τὴν ἐποχὴν ποὺ ὁ μπάραπα - Νικόλας ὁ ἀγωνιστὴς δηγιδῶταν κάτω ἀπὸ τὸ γερω-πλάτανο, ποὺ ἴσκιωνε τὴν πλατεῖουλα τοῦ χωριοῦ, αὐτὴ τὴν τρομερὴ ἱστορία. Ὡστόσο θυμάμαι σὺν τούτῃ τὴν ὥρην τὴν αἰμοβόρικὴν διήγησίν του, ὅπως και τὸν ἴδιο τὸ σεβάσμιο ἀγωνιστὴ, ποῦχε ξεπεράσει τότε, καθὼς ἔλεγαν, τὰ ἑκατὸ. Θυμάμαι τὸ μαῖορο μαντηλάκι μὲ τὰ σπῆρα τ' ἀστρουλάκια, στροβὰ δεμένο στὸ μπροστίνιο τὸ κούτελο, τὰ φρύδια τὰ δακρυαλὰ ποὺ χαμψίλωναν κ' ἀποσκέπαζαν τὰ μάτια, τὸ φλωροκαπνισμένο του, καμαρωτὸ μουστάκι, τὴ μακρουλὴ τοιμποιούκα, τὰ ξόσσα-κα στήθεια του τὰ πυκνοδασυμένα, ποὺ μέσα τοὺς χτύπαε μὴ ἀγέραστη κ' ἀλύγιστη καρδιά, κ' ἀκόμα θυμάμαι τ' ἀσμοκενημένο τὸ σελᾶκι μὲ τὴν ἀσημοκουμπούρα και τὰ χατζάρια.

Ἢμουν ἴσαμε δέκα χρονῶν, ἀρχισε τὴ διήγησίν του ὁ ἀγωνιστὴς, ὅταν κατέπεσε βαρυνάροστος ὁ δόλιος ὁ πατέρας μου. Σαραντὰ μέρες ἔλυνε στὴ θέρη κ' ἀγομάχας και σάπιζε κοιτᾶσμένος κάτω ἀπὸ τὸν ἔλατο. Σαραντὰ μέρες γούρλιαζαν στὴ ράχη τὰ σκυλιά μας κ' ἀντιβόγγααν ὀλόγυρα φασάγγα και σπηλιές. Κι' ἀπάνου στὶς σαραντὰ, ἔνα πικρὸ δειλινὸ, θυμάμαι ποὺ μ' ἐφώνεζε στὸ πλάι του και μοῦ εἶπε: Αἱ! Νικόλα! μὲ βρίσκει, γυν' μου, ἡ σὺνῃ, ἡ δὲ μὲ βρίσκει. Κι' ἄλλο δὲ μὲ πικραίνει, παρὰ ποὺ πεθαίνω δίχως ἀκόμα νὰ μωρεῖσθαι νὰ πάω ἐκδίκησιν ἀπὸ τὸν Τουρκάραπα τὸ Χαμπή-μαγα, ποὺ ἔφαξε τὴν μανούλα σου. Εὐχὴ και κατάρρα σ' ἀφῆνον, παιδί μου, νὰ ἐκκληρώσης ὅλη τὴ γενιά τοῦ μαγα-ρισμένου ἀπὸ παιδί ὡς ἐγγόνι. Χόρτο νὰ μὴ φυτρώσῃ στὰ τοιφλίκια του οὐδὲ πα-ρὰ τὸν γῆρο στὰ καπετανά-τα. Πάει... μὰ τὰ τελευταία του τὰ λόγια χαράχτηκαν στὴν καρδιά μου βαθειὰ-βαθεῖα σὰ μὲ πυροκαμμένο σίδερο...

Ὁ μὸς ὁ κάματος και τὰ χτήματα και τὰ χωριά, ποὺ

θεορεῖτε στὰ ριζοβούνια ἀντίκρου, ἦσαν τοιφλίκια τοῦ τουρκάραπα τοῦ Χαμπή-μαγα. Δὲν ἔρω ποῖα κατάρρα τὸν ἐρεῖξε τὸ γύφτο κατὰ τὰ μέρη τούτα. Τὸ χωριὸ ποὺ κατοικᾶμε τώρα δὲν ὑπαρχε τὸν καιρὸ τῆς σκλαβιάς. Κυνηγημένοι οἱ παποῖδες μας ἀπὸ τὸν Τούρκο, πῆραν τὰ βουνὰ κ' ἐκεῖ ἔχτισαν τὸ χωριὸ μὲ τὰ σπιτοκα-λυβάκια, ἴδιες ἀπτοφωλίες, ποὺ ἀνεβαίνουν σήμερὰ κάθε χρόνον γιὰ νὰ περάσουμε τὸ καλοναῖο μας. Ἐκεῖ τοῦσαμε μισοαγριο-λογίτες συντροφιά μὲ τὰ ζουδία τοῦ δρυμοῦ.

Στὴ θέσιν ποὺ εἶπα «Κατὴ Σοῦδα» σ' ἔκεινο τὸ κακοτρά-χαλο φασάγγι, ποὺ χωρίζε τὰ δύο βουνὰ π' ἀνάμεσα περνάει, κηδισβόλωντας σὰ λιοντάρη ἀγριεμένο τὴς πέτρας, τὸ μεγάλο πο-τάμι, ἔστησε ὁ ἀρχὴς τὸ γεφύρι, ποὺ ὑπάρχει και σήμερὰ μὲ τὸ νομὸν του. Ὅταν ἀνοίγαν τὰ θέμελά του χάρις τοῦ τουρκέμενος Χρι-στιανὸς προδότης εἶπε σὺν ἄλλῳ πως γιὰ νὰ στε-ριώσῃ τὸ γεφύρι ἦταν ἀνάγκη νὰ ποτίσουνε τὰ θέ-μελα μὲ αἷμα Χριστιανῶν. Στὴν ὥρην ἀπάνου γά-νηκε ψηλὰ στὴ ράχη και ἡ κακορῆστικὴ ἡ μάνα μου Πηγάινε γιὰ τὸ κλεφτοχώρι στὸ βουνὸ και βᾶστας κ' ἔμένα, βοτάνιστο ἀκόμα, στὴν ἀγχα-λιά της.

Σὰν τὴν εἶδε τὸ ἀπὸτο σκυλὶ - τὸ τὸ σφαγα-ρι ποὺ μᾶς στέλνει ὁ Παραμπῆς γιὰ νὰ στεριώσῃ τὸ γεφύρι. Ἰνσιλλάξ! εἶπε. Δυὸ ἀρπακίδες δούλοι του ἔτρεξαν και τὴν ἔσυραν, σκούζοντας και θο-νώντας, στὴν κατηφορίαν και μολλομαθμένη τὴν ἐτράβησαν μπροστὰ του. Σὰν ὄντι τὴν ἔφαξε και βούσῃ τ' ἀγασμένο της τὸ αἷμα χύθηκε στὸ θέμελο γιὰ νὰ στεριώσῃ τάχα τὸ γεφύρι. Ὡστερὰ οἱ δού-λοι φορτώθηκαν τὸ ὄχιλο κορυφῶν, ματαποτισμέ-νο, ὅπως ἦταν, και πῆσαν και τὸ γκρεμίσαν σὲ κί-ποιο γκρεμὸ ἐκεῖ κοντὰ. Τρεῖς μέρες ψηλὰ ἀπὸ τὴν κορφή καίτοι γινωσκτικοί, ἔβλεπαν σὺννεσο-τὰ δέντρα ν' ἀνεμωστοβολίζονταν, κροῖζοντας ἀπὸ-νοῦ ἀπὸ τὸ φασάγγι και νὰ σπείρουν βαθειὰ σὰ-μεινὸ τὸ γκρεμὸ. Ἐμένα μὲ παρὰ-δωκαν σὲ κάποιο σαγὰ (δὲ μ' ἔ-σφαξε γιὰ Χριστιανὸν, γιατί ἦμουν ἀβάρπιστο ἀκόμα) και μὲ πῆγε σὺν ἑξο-τὸν τὸν πατέρα μου.

Ὅσο μεγάλωνα, τόσο τὰ τελευ-ταία λόγια τοῦ πατέρα μου κ' ὁ ἀδικοκατομὸς τῆς μάνας ποὺ δὲ γνώρισα, ποὺ φούντωναν τὸ μυαλό,

ΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΕΝΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥ ΤΥΧΟΔΙΩΧΤΗ

|| Ο "ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΝΑΞΟΥ," ||

"Όπου ένας Ιουδαίος 'Ιωσήφ Νάξης παίζει στα δάχτυλά του την πολιτική της 'Εθνοκρατίας. 'Ο άρριβίστας 'Ιωσήφ και η ώραία Ρεβίνα. - 'Αγάπη μου δά σε κάνω βασίλισσα!... Τό Κυπριώτικο κρασάκι θαματουργεί. Σελήμ ο μεθυστάκας και 'Ιωσήφ ο Α' 'Αλωσης της Κύπρου και η αὐτοθυσία μιὰς 'Ελληνοπούλας. 'Ο θάνατος τοῦ Βασιλέως τῆς Νάξου.

Κατά τὰ μέσα τοῦ 16ου αἰῶ-
νος, ένας Ἑβραίος εἶχε γοιτεῦ-
σει τόσο τὴν καρδίαν τοῦ Σουλ-
τάνου Σελήμ, ὥστε κατόρθωσε
αὐτὸς νὰ διοικῇ τὸ ἀπέραντο
'Οθωμανικὸν Κράτος, καὶ ν' ἀ-
ποφασίζῃ κατὰ τὸ κῆρψι τοῦ γιὰ
πόλεμον ἢ εἰρήνην. Τὰ δύο σπου-
δαίοντα γεγονότα τῆς ἐποχῆς
ἐκείνης, ἡ ἄλωσης τῆς Κύπρου
καὶ ἡ πρώτη ναυμαχία τῆς Ναυ-
πάκτου, ἔγιναν γιὰ τὸ θέλη-
σε ὁ πανίσχυρος αὐτὸς μυστι-
κοσύμβουλος τοῦ Σουλτάνου, ὁ
ὁποῖος σὺν τέλος—ὅπως θὰ ἴ-
δωμε—ἀναγορεύθηκε καί... Βασιλεὺς τῆς Νάξου!

Εἶνε, ἀλήθεια, ἀρετὰ περιέργη ἡ ἱστορία τοῦ ἀνθρώπου αὐ-
τοῦ. Λεγόταν 'Ιωσήφ Νάξης καὶ γεννήθηκε στὴν 'Ισπανίαν στὰ
1510. 'Η 'Ισραηλιτικὴ οἰκογένεια Νάξης ἦταν ἀπὸ τοὺς λεγομένους
Μοράνους, μιὰ τάξι Ἑβραίων ποὺ ἀναγκάστηκαν διὰ τῆς βίας ν'
ἀσπασθῶν τὸ Χριστιανισμὸν, κρυφὰ ὅμως ἐλάτρευαν τὴν θρησκείαν
τὸν πατέρος τους. Οἱ Νάξιδες διεκρίθησαν πάντοτε γιὰ τὰ πλού-
τιους καὶ τὶς μεγάλες τοὺς τραπεζιτικὰς ἐπιχειρήσεις. Ἐρῶν
ὅμως ἡ φοβερὴς ἡμέρας τῶν διωγμῶν στὴν 'Ισπανίαν, καὶ οἱ Νάξι-
δες, γιὰ νὰ σώσουν τὴ ζωὴν τους, ἀναγκάστηκαν νὰ φύγουν ἀπὸ
τὴ χώρα αὐτὴ τοῦ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ.

Ὁ 'Ιωσήφ Νάξης, κοῦρβοντας τὴν ταυτότητά του μὲ
τὸ ψευδώνυμον Ζουάν Μικέξ, κατέφυγε στὴ Φλαμανδικὴ
πόλιν Ἀμβέρσα, συνοδεύοντας τὴν πλουσιωτάτη χήραν
θεῖαν τοῦ δόνα Γκράσια Νάξης καὶ τὴν κόρη της. 'Η
Ἑβραία χήρα εἶχε ἐπίσης πάρει ψευδώνυμον διὰ τὸν φό-
βον... τῶν Χριστιανῶν!... Ἀλλὰ καὶ δὴ οἱ δυστυχεῖς
πρόσφυγες δὲ μπόρεσαν νὰ βροῦν ἡσυχίαν. Ἐνα δρακόντιον
Φλαμανδικὸν διάταγμα «ἐναντίον τῶν ἀλλοπίστον» ἀνάγ-
κασε τὴν χήραν νὰ πάρῃ τὴν ώραίαν μονογενὴ κόρη της
Ρεβίνα καὶ νὰ καταφύγῃ στὴ Βενετία μὲ ἄλλο ψευδώνυμον.

Ἐκεῖ ἡ δὴ ἑβραϊκὴ ἐπαθὴν ἄλλες περιπέτειες, ὡς ποὺ
ἐφθασαν στὴν Κωνσταντινούπολιν, ἐξανέγιαναν καὶ στὰ πα-
ρεῖς 'Ισραηλίδες καὶ ξαναπῆραν τὸ πραγματικὸν τους
ὄνομα.

Στὰ 1558 τότε βρισκόμαστε στὴν Κωνσταντινούπολιν.
Ἐχεῖ τὶς σέπες τὸν γεμάτον συστατικὰ γράμματα στοὺς
Τοῦρκους μεγιστάνες, παρμένα ἀπὸ διαφόρους πολιτι-
κοὺς τῆς Εὐρώπης.

Στὴν Κωνσταντινούπολιν βρίσκει τὴ θεῖαν τοῦ δόνα Γκράσια καὶ
ἡ χήρα τὸν περιποιήθηκε πολὺ, ἀπῆλθε ὅμως νὰ ξαναγίνῃ Ἑ-
βραία, νὰ περιτμηθῇ, καὶ ἀφῆγοντας τὸ ψευδώνυμον Ζουάν Μι-
κέξ νὰ ξαναπάρῃ τὸ πραγματικὸν ὄνομα τοῦ. Ὁ ἀρριβίστας 'Ιω-
σήφ τὰ παραδέχτηκε δὴ αὐτὰ εὐχαρίστως, γιὰ ἀντικρὺ τοῦ στε-
κοτανε χαμογελώντας ἐρωτικὰ ἡ ώραία καὶ πλουσιωτάτη ἐξαδέλφη
τοῦ Ρεβίνα. Πολὺ σύντομα γίνθηκαν οἱ γάμοι τοὺς μὲ φανταχτερὴ
μεγαλοπρέπεια. Ὁ 'Ιωσήφ ἦταν τώρα σύζυγος εὐτυχῆς καὶ τὸ
σπουδαιότερον βαθύπλουτος.

— Λοιπὸν, Ρεβίνα μου, ἐγὼ θὰ σὲ κάνω καὶ βασίλισσα!...
Κορῶνα θὰ σοῦ φορέσω, Ρεβίνα!...

Καὶ ὁ 'Εβραῖος, μισοκλείνοντας τὰ μάτια, ἐχάιδευσεν τὰ γε-
νάκια του.

Οἱ νεόνυμφοι δὲν ἔμειναν πολὺν καιρὸ στὴν Κωνσταντινούπο-
λιν. Ἐπῆγαν στὴν Κιλικίαν, ὅπου ἡγεμόνευε ὁ Σελήμ, γιὸς τοῦ
τότε Σουλτάνου τῆς Τουρκίας Σουλεϊμάν. Ὁ 'Ιωσήφ ἔφερε στὸν
νεαρό ἡγεμόνα πλούσια δῶρα. Ἐξοχα κοσμήματα γὰρ τὶς χανού-
μισσες του καὶ μισχάτο Κυπριώτικον κρασί γιὰ τὸν ἴδιον. Ἀς
ἔγραφε δὲ, ἡθελε τὸ Κοράνι. Ὁ Σελήμ τὸ ἔστουξε!...

Ἀμα ὁ Σελήμ ἔλαβε τὰ διαμαντὰ καὶ ἤπιε γιὰ πρώτη φορὰ
ἀπὸ τὸ Κυπριώτικον, τόσο ἐνθουσιαστικὰ καὶ ἤπιε γιὰ πρώτη φορὰ
δατο τραπέζι τὴν ἀδελφὴν ὥστε ἔδωκε στὸν 'Ιω-
σήφ Τιβεριάδα, ὅπου νὰ συγκεντρώσῃ ὅλους τοὺς διωγμένους ἀπὸ
τὴν 'Ισπανίαν ὁμοθρήσκους του καὶ ν' ἀνα-
γορεύῃ Βασιλεὺς τῶν 'Ιουδαίων!

Ὁ συνοικισμὸς τῶν 'Ιουδαίων δὲν ἐπέ-
τυχε. Στὸ μεταξὺ ὁ Σουλτάνος Σουλεϊμάν
πέθανε καὶ ὁ διάδοχός του Σελήμ ἐπῆγε
στὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ πῆρε τὸν πατρι-
κὸν τοῦ θρόνου. Ἀπόκοντα καὶ ὁ Νάξης μὲ
τὴν Ρεβίνα του. Τότε καὶ ἡ δύναμις τοῦ
τετραπύργου αὐτοῦ 'Εβραίου γίνθηκε ἀκατα-
γώνιστη. Ὁ μέγας ἱστορικὸς Χάμμερ γρά-
φει:

«Ὁ 'Ιουδαῖος αὐτὸς εἶχε περισσότερη ἐπιρροὴν ἀπὸ ὅλους
τοὺς βεζύρηδες». Ἡ παράδοξις αὐτὴ Σουλτανικὴ εὐνοία ἐκδηλώ-
θηκε στὸ λαὸν μιὰ φήμη: «Ὅτι ὁ Σελήμ δὲν ἔπαινε γιὰ τὸν Σου-
λεϊμάν, ἀλλὰ 'Εβραίουποῦλο, μπισμένο κρυφὰ σὺν χαρμὶ ἀπὸ πα-
ρὸ, γιὰτὶ ὁ τότε Σουλτάνος δὲν ἔκανε παιδιὰ.

Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ὁ Νάξης δὲν ἔπαινε νὰ καλεῖται τὴν
διάφορος ἀνομιολόγητες ἐπιθυμίες τοῦ Σουλτάνου Σελήμ καὶ
τοῦ προμηθεύει τὰ κάθε εἶδους μέσα ἀκολασίας. Τὸ τοιοῦτο
παμπλουτοῦ αὐτοῦ τραπέζι ἦταν γεμάτον βενέτικα χρυσὰ καὶ
πάντ' ἀνοιχτὰ γιὰ τὸν Σουλτάνον. Ἀπὸ τὴν Κύπρον τοῦ ἔφερον
ρελάκια γεμάτα ἀπὸ τὸν περίφημον ἀνθοσμῖον. Ὅταν κάποτε ὁ Σελήμ,
πίνοντάς το, εἶπε:

— Νά! αὐτὸ εἶνε κρασί μιὰ φορὰ: Χαρὰ σὺν τῇ ποτὶ καὶ
βγάζει!

Ὁ πονηρὸς 'Ισραηλὴς ἀπάντησε:

— Καὶ μοναχὰ τὸ κρασί του, Μεγαλειότης!... Ἐχεῖ καὶ κατὰ
γυναικας...

Τότε ὁ Σουλτάνος, ἐπάνω στὸν ἐνθουσιασμόν τῆς μέθης, τὴν
ἀγκάλιασε τὸν ἐνθουσιάζοντα καὶ φώναξε:

— Λοιπὸν, 'Ιωσήφ, ἀνὸ τὸ Ἀλλὰχ βοήθησιν νὰ πετύχουν τὰ σῆ-
διά μου, εὖν θὰ γίνῃς Βασιλεὺς Κύπρου!...

Ἡ ὑπόσχεσις αὐτὴ, ποὺ εἶχε δοθεῖ ἀπάνω σὺν μεθυσίᾳ, ἔγινε
τὸν 'Ιουδαῖον ἀπὸ φιλόδοξος ἐλπίδες. Ἐκρέμασε σὺν αἰσας τὸν
μεγάρου του τὰ ἐμβλήματα τῆς Κύπρου μὲ τὴν ἐπιγραφήν: «Το-
σὴφ Α' Βασιλεὺς τῆς Κύπρου». Ἐπειτα, ἔλαβε ἀπὸ τὸν Σουλτάνον
τὸν τίτλον βέης καὶ κατετάχθη στὴν τιμητικὴ φρουρὰ τῶν
Ἀνακτόρων ὡς μοντεφάρικης.

Τὸν καιρὸν ποὺ ὁ Νάξης περιπλανιότανε στὴν Εὐρώπην,
εἶχε ὁθεῖ σὲ δολοφονίαν μὲ τὸ Βασίλειον τῆς Γαλλίας, ὁ
ὁποῖος τότε εἶχε μείνει ὀφειλέτης 150.000 σκουδιν. Τὸ
ὁ Βασίλειος δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἐπιστρέφῃ τὸ χρέος μὲ
τοὺς τόκους. Ὁ Νάξης κατέφυγε στὴ μεσοκρήνη τοῦ
Σουλτάνου, ὁ ὁποῖος δὲν ἐδίδετο νὰν φοβερὴν καὶ ἐπὶ
λέμο ἐναντίον τῆς Γαλλίας. Καὶ ὁ κακοκλήρωτος Βασι-
λεὺς ἀναγκάστηκε νὰ ἐξοφλήσῃ τὸν 'Ιουδαῖον τραπέζι.

Ἡ ἐποχὴ ἐκείνη ἡ Νάξος ἦταν φόρου ὑποκλῆς στὴν
Τουρκίαν. Ἡγεμὼν τῆς ώραίας νήσου ἦταν ὁ δούξ 'Ιωαν-
νης Κρίστις, ὁ ὁποῖος ὅμως φερρότανε τυραννικὰ σὺν
κατοίκους. Οἱ Νάξιοι ἐστεῖλαν τὴν Κωνσταντινούπολιν
δὺο ἀπεσταλμένους, γιὰ νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὴν 'Υψηλὴν
Πύλιν νὰ διορίσῃ ἄλλον ἡγεμόνα. Στὸ μεταξὺ ὁ Νάξης
δὲν ἔπαινε νὰ τρέφῃ τὰ φιλόδοξα ὄνειρά του καὶ περὶ
μενε τὴν ἐπιστροφήν τοῦ Σουλτάνου ἀπὸ τὴν Βελγίαν.

Μόλις ὁ Σελήμ ἐγύρισε ὁ 'Εβραῖος πέφτει στὰ γόνατα καὶ τοῦ
θυμίζει τὴν ὑπόσχεσίν του, λέγοντας:

— Ἡ Ρεβίνα μου δὲν ἀντέχει καί! Ἡθελε νὰ γίνῃ Βα-
σίλισσα.

Ὁ Σουλτάνος τὸν ἐσήκωσε καὶ ἀφροὺ τὸν ἀγκάλιασε περιπαθ-
στατα βρῆκε κατάλληλῃ τὴν περίστασιν νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑπό-
σχεσίν του διορίζοντας τὴν θεῖαν τοῦ Κρίστις—τὸν ὁποῖον ἔφερε
στὴν φυλακὴν—τὸν 'Ιουδαῖον φίλον του. Μόλις οἱ Νάξιοι ἔφθασαν
τοὺς διώρισαν 'Εβραῖοι ἡγεμόνα, τραβοῦσαν τὰ μαλλιά τους ἀπὸ
τὴν ἀπελπίσιν.

Ἦταν ἄλλος ἀγὰρ. Ὁ 'Εβραῖος 'Ιωσήφ Νάξης, ἀνομιότατος
ἀπὸ τὸν ἐπικυρίαρχον Σουλτάνον: «'Ιωσήφ Α', Βασιλεὺς τῆς Νά-
ξου καὶ τῆς Λαδοκανήσου»!

Ὁ Νάξης δὲν ἐπῆγε ποτὲ στὸ Βασίλειόν του. Φοβότανε ἴσως
γιὰ τὴ ζωὴν του. Κατοικοῦσε στὸ Πέραν τῆς Κωνσταντινουπόλεως,
σ' ἓνα μεγαλοπρεπὲς ἀνάκτορον, ἔργαινε ἐξω μὲ λαμπρὸν-
μένη ἐνοπλίη συνοδείαν καὶ ὑπέγραφε διατάγματα μὲ πομπὰς
τίτλους: «'Ιωσήφ Νάξης, τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, Βασιλεὺς τῆς
Νάξου, ἡγεμὼν τῆς Λαδοκανήσου κλπ. κλπ. Εἶς ὅμως διορίσας
ἀντιπροσώπῳ του στὴ Νάξον γιὰ τὴν εἰσπράξιν τῶν φόρων, ἓνα
ὄνοματι Φραγκίσκον Κορονέλλιν. Μόνον ἀπὸ τὰ κρασὰ τοῦ Βασιλείου
τοῦ ὁ 'Ιουδαῖος τυχοδιώκτης εἰσέπρατε 15.000 χρυσὰ σκουδινὰ
ἔτος. Ἀπ' αὐτὰ δὲ μόνον 2.000 ἐπλήρωνεν στὸν Σουλτάνον ὡς
ροφυλάκιον.

Ὁ τῶς «δούξ τῆς Νάξου» Κρίστις, μὲ
τὶς ἐνέργειες τῆς Ἑνετικῆς Δημοκρατίας, ἀ-
πεφυλακίσθη καὶ κατέφυγε στὴν Ἑνέτιαν,
ὅπου ὁ Δόγης τὸν περιποιήθηκε καὶ τὸν ἐνο-
μήσας ἀξιόλογον σύνταξιν. Ἀλλὰ δὲ μαρτυρεῖται
νὰ ζῆσιν πολὺν καιρὸν. Τὸ μαρτύριον γιὰ τὸ γο-
νέμον θρόνον του (ποὺ τὸν εἶχε ἐπὶ 300 χρόνια
ἡ οἰκογένειά του) τὸν ἔφερε στὸν τάφον.

Ὁ 'Ιωσήφ Νάξης ἔγινε «Βασιλεὺς τῆς
Νάξου κλπ.», ἀλλὰ δὲν ἡσυχάζει. Ἡ Κύπρος
μὲ τὸν ἀνθοσμῖον τῆς ἦταν πάντα τὸ ἐνω-
στικόν.

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Μιὰ Τούρκικη προφητεία

Ὁ διάσημος ἀγγλὸς συγγραφεὺς τοῦ περασμένου αἰῶνος R. Walsh στὸ βιβλίον του «Ταξίδι στὴν Τουρκίαν» ἔγραφε τὰ ἑξῆς:

Τὸ μεγαλειότερον νεκροταφεῖον τῶν Τούρκων τῆς Κωνσταντινου-
πόλεως βρίσκεται στὴν Ἀσιατικὴ ἀκτὴ. Καὶ τοῦτο γιὰτὶ οἱ κατὰ
κοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐπειδὴ ἔχουν τὴν πεποίθησιν ὅτι
κάποτε θ' ἀναγκασθῶν ν' ἀποσυρθῶν στὴν Ἀσία ἀπὸ τὴν ὁποία
ἦλθαν στὴν Εὐρώπην, θέλουν τὰ κόκαλά τους ν' ἀναπαύωνται σὲ
μέρος ὅπου νὰ μὴν πᾶνε χριστιανοὶ καὶ τὰ βεβηλώσουν. Τὴν πε-
ποίθησιν τοὺς αὐτὴ τὴν βασίζον σὲ μιὰ ἀρχαίαν τουρκικὴν προφη-
τείαν, περὶ συμπτώσεως τῶν ὀνομάτων στὴν ἱστορίαν τῆς Κωνσταν-
τινουπόλεως. Δηλαδή: Τὴν Κωνσταντινούπολιν τὴν μεγάλωσαν καὶ
τινουπόλεως. Ἀλλὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν τὴν μεγάλωσαν καὶ
τὴν ὄρισε πρωτεύουσά τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους ὁ Κωνσταντῖνος
ὁ Μέγας. Κωνσταντῖνος ἐπίσης ἦταν ὁ Παλαιολόγος ἐπὶ τοῦ ὁ-
μοῦ. Κωνσταντῖνος ἐπίσης ἦταν ὁ Φράγκος Κράτους ὁ Κωνσταντῖνος
Βαλ-
ποῖντος ἐπὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Κωνσταντῖνος ἐπίσης
ἐπὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Κωνσταντῖνος ἐπίσης ἦταν ὁ Φράγκος
αὐτοκράτορας τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπὶ τοῦ
ὁποῖου οἱ Ἕλληνες τὴν κατέλαβον καὶ διέδωσαν τὴν Φράγκικὴν
Αὐτοκρατορίαν. Καὶ ἐπειδὴ ὁ Σουλτάνος ποὺ κατέλαβε τὸ 1453 τὴν
Κωνσταντινούπολιν λεγόταν Μωάμεθ οἱ Τούρκοι πιστεύουν ὅτι ἐ-
πίσης ἐπὶ Σουλτάνου Μωάμεθ θὰ καταργηθῇ ἡ Τούρκικη Αὐτο-
κρατορία τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Αὐτὰ ἔγραφε ὁ R. Walsh πρὸ ἡμίσεως περίπου αἰῶνος. Ἡ
προφητεία βρῆκε ἀληθινή.

Πράγματι, Μωάμεθ βρισκόταν στὸν θρόνον δταν ὁ Μουσταφά
Κεμάλ καθήγησε τὴν Αὐτοκρατορίαν καὶ τὸν Χαλιφάτον, ἀνεκήρυξε
τὴν Δημοκρατίαν καὶ μετέφερε τὴν πρωτεύουσάν ἀπὸ τὴν Κωνσταν-
τινούπολιν στὴν Ἀγκυραν.

Ρεκὸρ πολυγραφίας

Μοναδικὸν ρεκὸρ πολυγραφίας ἔχει σημειώσε-
καί ποιος ἀμερικανὸς δημοσιογράφος ὁ W. C. Stout
fiet συντάκτης τοῦ «World News» τῆς Νέας Ὑόρ-
κης. Εἰς διάστημα ἑνὸς ἔτους ἔγραψε οὐτε πολλὰ,
οὐτε λίγα...5328 ἀρθρα, τὰ ὁποῖα ἀναλογεῖται μὲ
100 ἀρθρα τὴν ἑβδομάδα. Ὁ ἀρχιμνηστήτης τῆς
ἐφημερίδος εἶχε τὴν ὑπόμνην νὰ μετρήσῃ τὸ μῆκος
ποὺ καταλαμβάνουν τὰ ἀρθρα αὐτὰ τοῦ πολυγρά-
φου συντάκτου. Καὶ διεπίστευσε ὅτι τὰ ἀρθρα ποὺ
ἔγραψε ε' ἓνα χρόνον ὁ μίστερ Στούτφελς ἔχουν μῆ-
κος 13.714 ἀγγλικούς ποδας δηλαδὴ 4.450 μέτρα.

Ἡ μικροσκοπικότερη διαθήκη

Ἡ συντομωτέρα καὶ μικροσκοπικωτέρα εἰς ὁ-
γκον διαθήκη ποὺ ἔχει γραφῇ ποτὲ εἶνε ἡ διαθή-
κη ἑνὸς ἀγγλοῦ ναύτου κυροβλήτου ὀνόματι Σκίν-
νερ, ἡ ὁποία ἀνεγνώσθη πρὸ καιροῦ στὸ Πρωτο-
δικεῖο τοῦ Λονδίνου, ἀνεγνωρισθὼν ὡς ἐγκυρὸς καὶ κατετέθη στὰ
ἀρχεῖα τοῦ Βρετανικοῦ Κράτους. Ἡ διαθήκη αὐτὴ εἶνε γραμμένη
ἡ μάλλον χαλαρὰ ἐπὶ ἀπὸ μιὰ πινελιὰ μικρῆς κλά-
σης ταυτοτύπου ποὺ φορεῖται ἐπὶ βραχιόλιον στὸ χεῖρ οἱ
στρατιῶται καὶ οἱ ναῦτες κατὰ τὸν πόλεμον, γιὰ νὰ ἀναγνωρι-
ζοῦνται τὰ πτώματά τους εἰς περιπτώσιν θανάτου. Στὴν μιὰ ὀψιν
τῆς εἶνε χαραγμένο τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώνυμον, ἡ κλάσις, τὸ ὄνομα
τοῦ θωρηκτοῦ «Ἀκούραστος» στὸ ὁποῖον ὑπερθετοῦσε ὁ Σκίννερ
καὶ ὁ ἀριθμὸς μητρώου του. Στὴν ἄλλῃ ὀψιν εἶνε χαραγμένη μὲ
μικροσκοπικὰ ψηφία ἡ ἀκόλουθη φράσις:

«1η Φεβρουαρίου 1916. Κληροδοτῶ πᾶν ὅτι ἔχω καὶ πᾶν
ὅτι μοῦ δρεῖται σὲν ἀγαπημένην μου σύζυγον Ἀλίκη Σκίννερ».

Ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴν φράσιν αὐτὴν εἶνε χαραγμένη ἡ ὑπογραφή τοῦ
Σκίννερ καὶ ἡ ὑπογραφή δύο συναδέλφων του, ὡς μαρτύρων.

Ἡ πρωτότυπη καὶ μοναδικὴ διαθήκη τοῦ Σκίννερ βρεθῆκε ἀ-
πὸ ἓνα πλοῖον στὴν ἀμμουδιὰ τῆς βρετανικῆς παραλίας ὅπου τὴν
πυρπολοῦσαν τὰ κύματα ἀπὸ τὸ βυθὸ τῆς Γιουτλάνδης, ὅπου βυθί-
στηκε ὁ «Ἀκούραστος» μαζί μὲ ὁλόκληρον τὸ πλοῖόν του κατὰ
τὴν περίφημην ναυμαχίαν.

Ἡ πρωτοχρονιάτικες παράγκες

Ἡ παράγκες ποὺ στήνονται καὶ ἐδῶ ἀπὸ τοὺς κλιανοδίους πο-
λητὰς τὴν Πρωτοχρονίαν στὴν ὁδὸ Αἰόλου, στήνονται ἀπὸ αἰῶνων
καὶ στὰ κεντρικὰ βουλεβάρτα. Ἐκεῖ ὅμως οἱ κλιανοδιοὶ πωληταὶ
κάθε χρόνον ἐκτοπίζονται καὶ ἡ παράγκες ἀγὰ - σιγὰ μεταβά-
λονται σὲ παραστήματα τῶν μεγάλων καταστημάτων μὲ πωλητὰς
τακτικούς ὑπαλλήλους τους.

Ἡ παράγκες αὐτὲς ἔχουν γίνεαι τελευταία πλουσιωτέρες καὶ
ἐπιδεικνυόμενες καὶ ἔχουν χάσει γι' αὐτὴν τὴν παλὰ τους γο-
φικότητα.

νοποῖτο ὄνειρον τοῦ 'Εβραίου μεγαλομάνη. Καὶ ὁ Νάξης μεταχει-
ρῶτανε κάθε τρόπον γιὰ νὰ διαγείρῃ τὰ πάθη τοῦ Σελήμ καὶ κα-
ταλύῃ τὸν ὑποσχεμένον θρόνον. Γιὰ νὰ δημοσιοποιῇ λοιπὸν ἀφορμὴν
πολέμου ἐναντίον τῆς Ἑνέτιας—ἡ ὁποία κατεῖχε τὴν Κύπρον—ὁ
καταθρόνος 'Ισραηλὴς στέλνει ἀνθρώπους του στὴ Βενετία νὰ
κάνουν τὸν περίφημον Ναύσταθμον.

Τὰ μεσάνυχτα τῆς 13 Σεπτεμβρίου 1558 τρομερὴ ἐκρηγξίς ἀντή-
χισε στὴν πόλιν τῶν δογῶν. Κατὰ τὶς πρώτες στιγμῆς τῆς ταραχῆς
οἱ εὐγενεῖς ἔτρεξαν στὰ ὅπλα, ὁ λαὸς ταραγμένος ἀγύριζε δῶ καὶ
κεῖ, δταν τέλος ἡ οὐρανόφραστη λάμψις τῆς πυρκαγίδος ἔδειξε πό-
σο μεγάλῃ ἦταν ἡ συμφορά. Τὸ 'Ὀπλοστάσιον κῆκε ὁλόκληρον, ἡ
μαρτυροδότην νινάτηκε στὸν ἀέρα.

Ὁ Νάξης τίμησε πρῶτος τὴν Κωνσταντινούπολιν. Γεμάτος
χαρὰ τρέχε στὸ Σουλτάνον καὶ τοῦ διηγείτο τὸ κακοῦργον κατάρ-
θωμά του. Ὁ Σελήμ, βρίσκοντας ὅτι ἡ Ἑνετικὴ Δημοκρατία ἦταν
ἀνίσχυρη καὶ κατὰ θάλασσαν στέλνει στὴ Βενετία τὸν Τσαοῦς
Κουβάδ ν' ἀπαιτῇ τὴν Κύπρον «ὡς τίμημα τῆς οὐρανίας». Ἡ Γε-
ρυσία ἀπαντᾷ ἀνηχητικὰ, ἐνῷ ὁ λαὸς ποὺ ἦταν μαζεμένος γύρω,
ἀκού κατὰ τὸν Σουλτάνον ἀπεσταλμένον νὰ τὸν κατασπαράξῃ.
Ὁ Κουβάδ μόλις ἐπρόφθασε νὰ σωθῇ, φεύγοντας ἀπὸ τὴν πίσω
πύλιν τῆς Γερουσίας.

Ἡ ἐκρηγξίς λοιπὸν πόλεμος ἐναντίον τῆς Ἑνέτιας, καὶ ὁ Παλὲ
Πασὰς ὠδήγησε τὸν Τουρκικὸν στόλον στὰ παραλίας τῆς Κύπρου. Ἡ
Ἑλληνικὴ μεγαλόνησος, ἔπειτα ἀπὸ τριῶν ἑβδομαδῶν πολιορκία—
κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ Κύπριοι πολέμησαν μὲ ἀληθινὴν παλληκαρίαν—
ἐκτεθησὶ στὶς 9 Σεπτεμβρίου 1570. Οἱ κατακτηταὶ πέρασαν τοὺς
κατοίκους ἀπὸ μαχαίρι. Ἡ γυναίκες γὰρ νὰ μὴν ἀντιστῶν, ἐ-
πεσαν ἀπὸ τὰ κεραμίδια τῶν σπιτιῶν τους καὶ σκοτώνονταν. Μα-
νάδες ἐκτόκωναν τὰ κορίτσια τους. Μιὰ ἐμαχάρισε τὸν δωδεκαετῆ
γιὸν τῆς φωνάζοντάς: «Ὁχι δὲ δὰ χορτάσης σὺν δούλῳ τὰ ἄκρα
τῶν Τούρκων!» Καὶ ὅσους ἡτοικόνον καὶ αὐτὴ σὺν ἑα-
σπαρτίσασα. Εἶκοσι χιλιάδες ἀνθρώπους τὶς μέρες ἐκεῖνες οἱ
βάρβαροι κατακτηταὶ καὶ δύο χιλιάδες ἔκαναν σκλάβους. Ἐκεῖ ὅχι
ἡμέρας ἐξακολουθοῦσαν οἱ φόνοι καὶ οἱ λεηλασίαι. Ἀλλ' ἡ ἡρώικὴ
ἀρετὴ μιὰς Κυπριώτισσας ἐστέρησε τὸ νικητὴ
ἀπὸ τὸ κυριώτερον καρπὸ τῆς κατακτήσεως.

Ἡ κόρη αὐτῆς, ἡ ὁμορφωτέρα ἀρχοντοπούλα τοῦ νη-
αποῦ, εἶχε ὀδηγηθῇ στὴ ναυαρχίδα τοῦ Σουλ-
τάνου Παλὲ Πασὰ γιὰ τὸ χαρμὶν του. Καρμώτικα
ἐγκατέστησε κα' ἔτσι μορφοῦσε νὰ κυκλοφορῇ ἐλευ-
θερα στὸ πλοῖον, τὸ ὁποῖον ἦταν φορτωμένο μὲ τὰ
πολυμύρματα λάφυρα. Τὴ νύκτα ἡ ἐκδικητικὴ Ἑλ-
ληνίδα μπῆκε στὴν πυριτιδαποθήκην, ἔβαλε φωτιά
καὶ μὲ τρομερὴ ἐκρηγξίς ἡ ναυαρχὴς πνίχτηκε στὸν
ἀέρα, συνεπαίροντας τὸ Στόλαρχον καὶ χιλίους
ἄλλους 'Οθωμανούς...

Ὁ Νάξης μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Σουλτάνου
Σελήμ ἦταν ὁ ἐπίσημος σύμβουλος του. Πραγμα-
τικὰ, αὐτ

ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΛΑΪΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Η ΝΥΧΤΕΡΙΝΕΣ ΦΩΝΕΣ ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ

(Βουλγαρικό παραμύθι)

ΜΙΑ φορά κ' ένα καιρό ήταν ένας φτωχός πατέρας γεωργός δεσποτάς, που είχε ένα κορίτσι όμορφο και δροσερό σαν το κρύο το νερό και καλό, σαν πρωινό λουλούδι. Ο πατέρας στο χωράφι και η κόρη στον άργαλειό τραγουδούσε:

*Ου ράινε, στάινε
φουέκα, ροσγυλοβάνα*

και πάγενε κ' έχοτανε ο άργαλειός και έτσι περνούσανε τα χρόνια, όταν έγινε πειά ωριμή για παντρεία.

Από έννη γειτονικά χωριά, τα καλύτερα παλληκάρια την ζητήσαν. Μπογγάτοι (πλούσιοι) και Βοϊβεντάδες. Ποιον να πρωτοδιαλέξει ο πατέρας ο φτωχός και ποιόν τοιμους να δώσει; τὰ είχε χάσει ο «ορότος» (κακόμοιρος). Την ύποσχεθηκε λοιπόν σ' όλους και ώρισε μάλιστα και στους έννη, την ίδια μέρα για τους γάμους.

Έτσι ετοιμαζόντουσαν οι έννη γαμπροί, χωρίς να ξέρη ο ένας για τον άλλο τίποτα.

Σάν ήθε η Πέμπτη, η πρό της Κυριακής, που θα γινότανε ο γάμος, η νύφη κάλεσε τις φίλες της, για να λουστή και να τους κάνει το χαιρετιστήριο τραπέζι. Κ' ενώ η κόρη ήταν με τις φίλες της, ο πατέρας σαστισμένος έπηρε τα βουνά...

Έκει που γύριζε, μη ξέροντας πως να διορθώσει την Κυριακή τα πράγματα, που θα φτάναν οι γαμπροί, είδε μπρος του ένα δέντρο, ένα γυρο, πεσμένο καταγής κ' έσκυψε να τον σηκώσει.

Όταν τον σηκώσε, το δέντρο σαν να ανατρίχασε κ' ένας γέρος με γένεια μακρύα και πράσινα, παρουσιάστηκε μπροστά του.

— Μη φοβάσαι, του εφώναξε. Είμαι το στοιχειό του δέντρου, που βοηθάς. Τι καλό, για άνταμοιρή, θέλεις να σου κάνω;

Ο γέρος του διηγήθηκε τη κουταμάρα του και του ζήτησε τη συμβουλή του.

— Εύκολο, του είπε εινε να διορθωθεί. Γύρισε πίσω στο σπίτι σου και τοίμασε το γάμο. Πάρε τούτο το μπαστούνι που σου δίνω από το γέρο - γαύρου τα κλαδιά και να το έχεις πάντοτε στη μέση σου ζωμένο. Σάν θα γυρίεις ψάξε δεξιά και αριστερά, να βρεις όχτω κόκκαλα, από ότι ζώο νάναι, από γάτα, από άρνι, από βουβάλι, από άνθρωπο. Πάρε τα και τα όχτω και βάλε τα στο ράφι, μέσα στο δωμάτιο της κόρης σου. Το βράδυ η θυγατέρα σου, να κοιμηθί μέσα εκεί. Και το πρωί να πιάς να της χτυπήσεις την πόρτα και να την ξυπνήσεις. Πρόσεξε όμως να μην γελάσεις και σκύψης και κυττάξεις μέσα... Κι' ότι κ' αν δής να μην παραξενευτείς και για τίποτα να μη ρωτήσεις! Τα όχτω κόκκαλα θα ζωντανέουν και θα γίνουν άνθρωποι, όχτω κοπέλλες σαν και την δική σου. Ξύ να μη ρωτήσεις ποιά απ' όλες ειν' η κόρη σου. Και όταν θα βγούν στη πόρτα, συ να τις καλοδεχτείς, και να ξέρεις πως η τελευταία που θα βγίη η έννη, θα εινε το δικό σου το κορίτσι!... Άιντε στο καλό.

Ότι του είπε ο γέρο-Γαύρος το έκανε ο πατέρας ο φτωχός. Το πρωί σαν πήγε και χτύπησε με το γαυρούλο τη πόρτα, η πόρτα άνοιξε και βγήκε μια κοπέλλα όμορφη και δροσερή και απαράλλαχτη, σαν τη δική του. Τότε ο φουκαράς τὰ έχασε.

Μά το κορίτσι καλημέρισε, έσκυψε του φίλησε το χέρι, κ' ευχήθηκε:

*Ντάι μπόγγο
ντόμπρο.* (Δώσε, θεέ, καλό)

Και πέρασε. Έπειτα βγήκε άλλη, άλλη, άλλη, άλλη κ' η όχτω. Τού φίλησαν τα χέρια, του ευχήθηκαν όπως η πρώτη:

*Ντάι μπόγγο
ντόμπρο.*

Και πέρασαν. Έμεινε η έννη μέσα, που του είχαν ο πράσι-νος γέρος, ότι θα εινε η δική του. Αυτή σιγούρισε την κάμαρα, έν-τυσε το μαγκό μπαστούνι με γυράντες από άνθη, φίλησε το χέρι του πατέρα της, και πήγε να ντυθί, νύφη κ' αυτή όπως η άλλες.

Σε λίγο ήρθανε κ' οι έννη γαμπροί και πήρε ο καθένας από μια. Έγιναν γάμοι και χαρές, χοροί, παιχνίδια, γλέντια. Την κόρη τη δική του, την έδωσε στο πιο καλό απ' τα έννη παλληκάρια, ο ευτυχισμένος ο γέρος.

Αφού γλεντοκοπήσαν και ξενύχτισαν, κινήσαν τέλος τα συμπεθερικά να φύγουν. Μπροστά η νύφης ντροπαλές, καμαρωτές και πίσω οι γαμπροί χαρούμενοι, καμαρωμένοι...

*Σ' αφήνω γιό, πατέρα μου,
κι' εσύ, καλό μου σπύτι...*

Έτσι έμεινε ο γέρος μοναχός κ' ερη-μος κ' έκλαιγε κ' έκλαιγε για το κορίτσι του, κ' έκλαιγε τόσο πολύ, που βράχθηκαν τα ρούχα του και έγινε μουσική από

τά δάκρυα.

Τού ήταν αδύνατο να ύποφερη τη μοναξιά κ' ένα πρωί σημά-θηκε και πήγε να ιδί την κόρη του. Σκέφτηκε μάλιστα για να μη παρεξηγηθί να περάσει κ' από τις άλλες, που μετριοφρόνησαν σε κοπέλλες από τα κόκκαλα.

Στόν δρόμο όπου επήγαυε βρήκε σ' ένα μέρος μοναχό και ά-πομονωμένο, ένα παιδάκι, όμορφο, που έκλαιγε, και γύρω του ό-λος ο τόπος ήταν γεμάτος με λουλούδια. Ός κ' αυτά τα δέντρα ακόμα λουλουδιασμένα ήσαν, κ' όσα δέν άνθιζαν ποί τους, ό-πως το ποτάρι, η δειλιά, η σικιά, είχαν σκεπαστεί κ' αυτά με παράξενα λουλούδια.

— Τι κλαίς; Ρώτησε ο γέρος το παιδάκι.

— Πεινώ και δεν έχω χρήματα ν' αγοράσω λίγο ψωμάκι.

Ο γέρος έβγαλε και του έδωσε, όσα χρήματα είχε μαζί του.

— Χρυσός να εινε ο δρόμος σου, του είπε τότε το παιδί, και όλες η χειρονομίες σου λίρες, φλουριά και ντομπλές να σκορπί-σες.

Υστερα χάθηκε από τα μάτια του κ' ο γέροντας έξεκολούθη-σε τον δρόμο του, γέμισε τώρα όπου πατούσε από νομίσματα χρυσά.

Έτσι πέρασε από την ψευτοκόρη του την πρώτη.

— Ε συμπέθερε, είπε στον πατέρα του γαμπρό. Πώς τα περνάς με το κορίτσι μου;

— Όμορφη εινε και καλή και δουλεύει σαν «καματερό». Άλλα μερικές φορές εινε σαν να έχω βωδιού κεφάλι. Κι' τότε γίνεται βαρειά και τραβιάε στο δρόμο της σαν νυσταγμένη.

Ο γέρος κατάλαβε ότι αυτή εινε από κόκκαλο βωδιό.

Έκαμε τότε μερικές χειρονομίες, τούς σκόρπισε κάπου-κάπου φλουριά και τραβήξε να πάη να ιδί την άλλη.

— Ε συμπέθερε, πώς πιάς με το κορί-τσι μου; Ξαναρώτησε.

— Καλή εινε, ύπομονη έχει σαν «φασαγε-ρό». Φορτώνεται τα σύνεργα μόνη της και τα χωράφι. Τρώει ότι να βοσάει. Παραξένες δεν έχει. Μά μερικές φορές έχει έπιμονη γαϊδου-νή και κλωσταίει σαν «μαγγάρα» (γαϊδούρα).

— Χμ! σκέφθηκε ο γέρος, αυτή εινε από γαϊδουνοκόκκαλο. Σκόρπισε κ' έτσι χροσί νομίσματα και τραβήξε στη τρίτη.

— Γιό σου χαρά συμπέθερε. Πώς τα πε-ρνάς με τη δική μου;

— Όμορφη εινε και γαλίφα. Μά κρινάει και όλο κάθεται παραγονιάς. Κι' άμα θυμάται με τις ύποχρεώσεις τις γκατσονίζεις. Σπάνια τα μεσάνυχτα και κάνει σαν να νυσταγί-νει.

Αυτή ήταν από κόκκαλο γάτας, σκέφθηκε ο γέ-ρος και σκόρπισε γύρω του φλουριά και νομίσ-ματα.

Μία και δυο πάει και στην τέταρτη ψευ-τοκόρη του.

Τά ίδια και έδω.

— Καλή και χρυσή εινε η κόρη σου. Πιστή και άφοσιωμένη. Μά έχει ένα έλλαντομα, σπ-πέθερε, και να με συμπαθής. Κρυφοδαγκώνε...

Κρυφοδαγκώνει όποιον ένο εχεται!...

— Ε άρχη εινε, θα σάς συνειδήση και θα της περάση, ειν' ο γέρος. Από κόκκαλο σκυλιού θα ήτανε αυτή, σκέφθηκε ύστερα. Σκόρπισε άφθονα φλουριά κ' έδω και μία και δυο στο χωρά που ήτανε η πέμπτη. — Ε συμπέθερε, πώς τα πάτε σεις έδω; Πώς τα περνάτε με την κόρη μου.

— Καλή και μαλακιά και αγαθή σαν προβατάκι εινε. Μά όταν βγαίνει και ζητάει τον άνδρα της, βελάει σαν άρνι. Μά δεν με-λές συμπέθερε, πως την είλεις μαθημένη;

— Με κάντιο και με ζάχαρι, και με ροδόνηρο και μέλι!

— Χμ... Όλο χόρτα θέλει να τις μαγειρεύουμε. Άλλο φαί δεν τρώει.

— Προβατίνες ράστα! σκέφθηκε ο γέροντας και σκόρπισε κ' έδω εύχες και «ντομπλές» (χρυσά αστεριακά νομίσματα, που έχουν χρυσάφι δυο Τουρκικών λιρών).

Από και τραβήξε στην έκτη, στην έβδομη, στην όγδοη.

Γιό να μην τα πολυλογήμε η μία ήταν φοβιστάρα, σαν λα-γός, η άλλη λιγοδάση σαν το ζαρκάδι, η άλλη πεφωμένη σαν αλόγο.

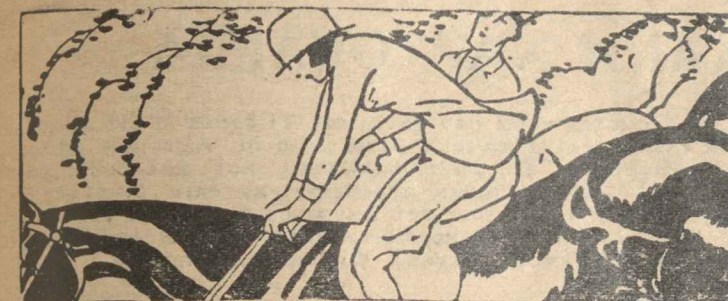
Αφού τις είδε όλες καλά ο γέροντας πήγε και στη δική του κόρη. Την άκουσε να ύφαινη στον άργαλειό και να τραγουδάει το αγαπημένο της τραγούδι:

*Ου ράινε, στάινε,
φουέκα, ροσγυλοβάνα.*

Λόγια δεν είχαν τα συμπεθερικά να του διηγηθούν για τις κόρες του την άξια και την καλοστη-καλοφωτισμένη.

Στρώσαν τραπέζια πλούσια και φαγητά καλοφωτισμένα.

Μά ο γέρος ο φτωχός, σαν πήγαυε να φάη από το ψητό άρνι, θυμότανε την μά-την κόρη του, που ήταν από άρνι και δεν

ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΝΕΥΜΑ

ΕΒΡΑΪΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ο 'Αβραάμ και ο 'Ισαάκ μήχανε ένα μεσημέρι σ' ένα έστια-τόριο να φάνε. Είχανε μία πείνα διαβολεμένη, μά δεν ένοιωθαν καμιά διάθεση να την ίκανοποιήσουν, γιατί αυτό θα έσημαινε άφαιμαίν του πορτοφολιού των. Υστερ' από πολλές σκέψεις πά-να από τον κατάλογο των φαγητών, άπεράσαν να παραγγέλουν μία μερίδα ψάρια. Τό γκαρσόνι τούς έφερε τότε δυο ψάρια σ' ένα πιάτο, που τ' άκούμπησε στη μέση του τραπέζιου.

Μά ο διάβολος τάφερε έτσι, όστι στο μέρος του 'Αβραάμ έπε-σε ένα ψάρι μικρό, ενώ άπεναντίας στον 'Ισαάκ έτυχε ένα ψάρι σχετικώς μεγαλειότερο. Ο 'Αβραάμ κοίταζε με άπελπισία το ψάρι-κι και σκεπτότανε με τι μέσον θα τα κατάφερνε να γυρίση το πιάτο για να πάρη σ' εκείνον το μεγάλο ψάρι του 'Ισαάκ. Έξα-φνα, μία φαινή ιδέα πέρασε απ' το μυαλό του.

Έδωσε την πετσέτα του στο λαμό του, πήρε το πιρσούνι στά χέρια και άρχισε να... βραυναναστενάζει.

— Τι έχεις; τον ρώτησε ο 'Ισαάκ.

— Τι νάχω! του άποκρίθηκε ο 'Αβραάμ σε τόνο κλαυθμηρό! Συλλογίζομαι πόσο άστατος εινε ο κόσμος. Σήμερα είσαι πλούσι-ος και αύριο φτωχός. Ναί, ο κόσμος εινε μία σφαίρα που γυρίζει έτσι...

Καί, για ν' άποδείξει πως άγύριζε ο κόσμος, ο 'Αβραάμ πήρε το πιάτο και τό γύρισε καταλλήλως, φέροντας έννοείται το μεγάλο ψάρι προς το μέρος του!

Μά ο 'Ισαάκ ήταν έξίσου πονηρός! Κατάλαβε το κόλπο του 'Αβραάμ και, χωρίς να δείξη τον παραμικρό θυμό, του άποκρίθηκε:

— Δεν βαρύνεσαι, καμίνες 'Αβραάμ, ο κόσμος και έτσι που εινε, καλός εινε. Δεν εινε καλό πράγμα να παραπονιόμαστε κατά του Θεού.

Και ξαναγύρισε το πιάτο στην πρώτη του θέση για να έπα-ναφέρη τον κόσμο στον τόπο του... και το μεγάλο ψάρι προς το μέρος του.

ΤΑ ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΥΤΑ

Ο 'Αγαθόπουλος μαθαίνει έξαφνα ότι ο άδελφός του από-κτισε το πρώτο του παιδί.

Τρέχει λοιπόν άμέσως στο σπίτι του.

— Καλορίζικο! φωνάζει από τη σκάλα. Πέστε μου γρήγορα, άγόρι εινε ή κορίτσι;

— Τι βία έχεις να μάθης, άπαντά ο άδελφός, έλα πρώτα έπάνω.

— Τι βία έχω... θέλω να ιδώ έπί τέλους τι έγινε... θείος ή θεία!...

ήθελε να φάη. Πήγαυε να πάρη από τον λαγό, θυμότανε την άλ-λη, σαρκάδες είχανε από κρέας μοσχαριού, που ο γέροντας τις λαχταρούσε, μά που να τις άγγίξη ο γέρος ο φτωχός, που ήξερε πως μία από τις παρακώρες του, ήτανε από βωδί!...

— Τιποτε τούς είπε, δεν θα φάω απ' αυτά. Ψήστε μου λίγες παπιριές και τηγανίστε μου λίγο τυρί μ' άλεφρί και ντομάτα!...

Και άφού τούς γύμισε φλουριά, ξαναγύρισε στο σπιτικό του.

Σάν έφτασε στο δάσος, που βρήκε του γαύρου το στοιχειό, έπε-σε να κοιμηθί στη δροσιά του. Έμπηξε το μπαστούνι του παρα-ό-πλασμα κ' όταν ξύπνησε το είδε να έχη μεταμορφωθί σ' ένα νέο δένδρο, ψηλό και λιγρό, όλο χυμούς και φύλλα. Κ' έξαφνα το δέντρο άνοιξε τη φλοίδα του, όπως άνοίγουμε ημείς τα πανωφόρια μας, και βγήκε ένας νέος όμορφος και ψηλός, λιγρός και λεβέν-της από μέσο.

— Εγώ είμαι, του είπε, του γαύρου το κορίμι και μ' έστειλε ο παππος μου να σε ύπηρετήσω. Θα σου φέρνω κυνήγια που να μην εινε από τα ζωντανά, που έγιναν η ψυχοκώρες σου, να τρώς.

Θα σου φέρω ψάρια από τούς βαθειούς τούς ποταμούς, και φάσες θα σου τραγώγια και ό,τι θέλει η καρδιά σου. Μά σαν γεννήθη η θυ-γατέρα σου, και κάνει ένα όμορφο κορίτσι, που θα εινε η πεντά-μορφη έδω σ' η γη άπάνω, το κορίτσι αυτό το θέλω να μου τό δώ-σες για γυναίκα μου. Θα εινε των γαύρων η νεράιδα.

Ο γέρος δέχτηκε και τον έκαμε με τον καιρό γαμπρό. Μά και τα άλλα τα κορίτσια, πάντρεψαν τις κόρες όπου έκαναν, με τα κλαριά του δάσους.

Και από τότε οι γαυροί, άπόκτησαν νεράιδες και το δάσος γε-μισε ψυχές. Κ' η ψυχές αυτές άφήγγυν τις παράξενες φωνές, που άκούονταν τη νύχτα στα πυκνά τα δάση, σαν εινε σιωπή και δεν βγαίνει το φεγγάρι...

Μετάφρασις Σ. Σ.

ΞΕΝΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΝΕΚΡΟΨΙΑ

Της Ada Negri

— Μαθρε γιατρέ, που άχόρταγα κυττάξεις
Τό σώμα τό γερό που σούχουν φέρε
Και τό γυμνό μου κρέας κορματιάσεις
Μ' άκονισμένο κ' άπονο μαχαίρι,

Άκουσε! Ξέρεις τήμον πρίν πεθάνω;
— Κόψε όσο θέλεις, σχίσε τό κορμί μου—
Έδω, σ' αυτό τό μάμαρο έπάνω
Θά σοι ίστορήσω την παλιά ζωή μου!

Στους δρόμους έμεγάλωσα. Πατέρα,
Άδελφια, σπύτι, συγγενείς... δεν είδα.
Συρόλυτη, μισόγυμνη, άγέρα
Και σύννεφα είχα μόνη μου πατρίδα.

Δοκίμασα της νύχτας την άγρίπνια
Την προσευχή που λές και πάει χαμένη
Δοκίμασα την κρύα πείνα ξύπνια
Κι' άπελπισία πικρή, φαρμακωμένη.

Όλους δοκίμασα τούς μαύρους κόπους
Της φτώχειας τη ντροπή και τη λαχάρα,
Έγνώρισα έχθρους και ό,τι άνθρώπου
Και τράφηκα με δάκρυα και τρομάρα...

Μιά μέρα—ήταν η στερνή μου τήη!—
Είς τού νοσοκομείου ένα κρεβάτι
Χυμής ένα πουλί με μαθρο νύχι,
Και τό φερό το μουκλίσσε τό μάτι.

Και πέθανε!...—τ' άκούς;—έτσι μονάχη
Σάν σκύλλος που φοβάει μέσ' στο σκουπίδι
Χωρίς τ' ατί μου ένα λόγο νύχη
Για συντροφιά στο μακρινό ταξίδι...

Γιά δες μαλλιά! για κυττάξε πως λάμπουν
Μαύρα, πυκνά, μακρύα, δεν τάχε άλλη!
Άφίλητα κ' άχάιδευτα θε νάμπουν
Στης κρύας γής την παγωμένη άγκάλη...

Κύτταξε σώμα... λυγρό, παρθένο!
— Δεν τάγγιξε ποτέ του έξνο χέρι—
Τώρα την παρθενιά του πειναμένο
Παίρνει τό κορτερό σου τό μαχαίρι!...

Σχίσε το, κόψτο! κάνε το κορματάκι,
Άκούραστος και με βουβό τό στόμα,
Χόρτασ' τό χέρι, χόρτασε τά μάτια
Στό σώμα αυτό, σ' τό πουλημένο σώμα.

Ψάξε με! σκάλεψέ με! μη σε νοιάζει!
Είμαι σκουπίδι... κρέας πεταμένο,
Σκάψε βαθειά μου, νάρησε που φολιάζει
Της πείνας τό μυστήριο κυμμένο.

Βάλ' τό μαχαίρι σου πιο μέσ' άκόμα
Ξερούζωσ' την καρδιά μου από τό βάθος...
Και ρώτα την... το άλλαλό της στόμα
Τού πόγου το μυστήριο να σοι μάθη.

Μπροστά σου έδω, γυμνή, πονό, στενάχω
— Τό ξέρεις;— ύποφέρω άκόμην... κλαίω!
Με τα νυαλένια μάτια σε κυττάω,
Και δε θα με ξεχάσης,—σου τό λέω!

Γιατί από τό χέλι μου τό πικραμένο
Βγαίνει στερνή φωνή, στερνή λαχάρα
Κ' εινε—τ' άκούς;—ροχαλιτό πνιγμένο,
Εινε βλαστήμια, ανάθεμα...κατάρα!...

Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΜΑΝΝΑΣ

Του Σάν Ρισπέν

Ένα παιδί, μοναχοπαίδι άγόρι,
Άγάπησε μιάς μάγισσας την κόρη...

— «Δεν άγαπάω εγώ, του λέει παιδί,
Μ' αν θέλεις να σου δώσω το φιλι μου,
Της μάννας σου να φέρης την καρδιά
Νά ρίξω να τη φάη τό σκυλί μου!...

Τρέξε ο γιός τη μάννα του σκοτώνει
Και την καρδιά τραβά και ξεσφώνει
Και τρέχει να την πάρη μά σκοτίζεται
Και πέφτει ο γιός κατάχαμα με δαυτή.

Κυλάει ο γιός και η καρδιά κυλάει
Και την άκούει να κλαίη και να μιλάη,
Μιλάει η μάννα στο παιδί και λέει:
— Έχτύπησες, άγόρι μου... και κλαίει!

Μετάφρ. Άγγ. Βλάχου

ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

ΔΙΑΚΟΣ ΚΑΙ ΣΚΑΛΤΣΟΔΗΜΟΣ

Ο Αθανάσιος στη Μονή του Προδρόμου. Διαβάζει τὸν Ἀπόστολο καὶ μαγεύει τὸν Δεσπότη. Ο φόνος τοῦ παιδιοῦ τῆς χήρας. Ο Διάκος ρίχνει τὸ λιθάρι. Στὴ φυλακὴ μετὰ τὸν Καφέντζο. — Τράβα με νὰ βγῶ!... Στὸ λημέρι τοῦ Τσάμ Καλόγερο. Ἐνὲς ἐπικὸ ἀντραγάθιμα τοῦ Διακοῦ. Οἱ καυγάδες τοῦ μετὰ τὸ Σκαλτσόδημο κλπ.

Μερικά ἐπεισόδια τῆς ζωῆς τοῦ Ἀθανασίου Διακοῦ, μᾶς δείχνουν πὺ κα-
θαρά τὴ ρωμαντικὴ καὶ
φλογερὴ ἰδιουγκρασία
τοῦ ἥρωα.
Ἦταν 17 ἐτῶν ὅταν
προτομπίκε στὸ Μονα-
στήρι Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου. Καὶ ὅχι γιὰ νὰ γίνῃ
καλόγερος ἀλλὰ γιὰ νὰ διδαχθῇ ἀπὸ τὸν Ἡγούμενο—
ὅπως συνέβαινε σὲ πολλὰ μοναστήρια τῆς Ἑλλάδος, ἐπὶ
Τουρκοκρατίας—λίγα γράμματα, τ' Ὀκτωβριῇ καὶ τὸ
Ψαλτήρι. Ὑπερεπὶς ὅμως ὁ «ποταχτικὸς» Ἀθανάσιος τοὺς
καλογήρους, καὶ τὶς Κυριακὰς, στὴν ἐκκλησίαν, ἐψέλνε ἡ ἐδιάβαζε
τὸν Ἀπόστολο.
Μιά φορὰ ἔτυχε νὰ περιοδεύῃ στὰ μέρη ἐκεῖνα ὁ Δεσπότης Λοι-
δωρικίου, καὶ ἄκουσε τὸ νεαρὸ ὑποταχτικὸ νὰ λέγῃ τὸν Ἀπόστολο.
Ὁ Δεσπότης μαγεύτηκε ἀπὸ τὴ σεμνὴ ἐμφάνισι τοῦ νέου, ἀπὸ
τὴ γοητευτικὴ φωνή του καὶ τοῦ ἐπρότεινε νὰ τὸν χειροτονήσῃ
διάκονο. Ὁ Ἀθανάσιος, πού μόνον τὸν τίτλο τοῦ «ἀναγνώστη» φιλο-
δοσοῦσε, δέχτηκε χαρούμενος τὸ ἱερατικὸ ἀξίωμα τοῦ «διακόνου»,
ἐδήλωσε δὲ θὰ μείνῃ γιὰ πάντα στὸ Μοναστήρι καὶ θ' ἀφοσιωθῇ
στὸ μοναχικὸ βίον.

Μετά καιρὸ, μὴ Κυριακὴ ἀπόγευμα, ἔτυχε νὰ γίνεταί γάμος
στὴν Ἀρτσιόνα, ὅπου πυροβολοῦσαν, ἔδω καὶ κεῖ. Ἐπάνω στὸ
γλέντι ἦρθε καὶ ὁ Διάκος ἀπὸ τὸ Μοναστήρι, μετ' ἄλλαφρὸ του-
φέκι του στὸν ὄμο (τὴν τσάγκρα).
Ἐξαφνὰ, ἀπὸ ἑνὲς τυχαίου πυροβολισμοῦ, σκοτώνε-
ται ὁ γιὸς τῆς Κοντογιάνναινας. Αὐτὴ ἦταν μὴ χή-
ρα, ἀπὸ τὴν κομπολὶ Κωσταρίτσα τῆς Δωρίδος, κα-
ταγόμενῃ ἀπὸ δυνατὴ οἰκογένεια... Γίνθηκε μεγάλο
θόρυβος. Τοῦρκοι καὶ χριστιανοὶ ἐφώναζαν ὅτι ὁ Διά-
κος εἶχε σκοτώσει τὸ παιδί τῆς χήρας. Στὴν ἀρχὴ ὁ
Διάκος διαμαρτυρήθηκε ὅτι ἦταν ἀθώος, ἐπειδὴ ὅμως
ἐβλεπε ὅτι δυνάμει ἡ κατακραυγὴ ἐναγίστιον τοῦ καὶ
γιὰ νὰ δώσῃ τόπο τῆς ὁργῆς ἐφυγε γρήγορα ἀπὸ τὸ
πανηγύρι, κούφτηκε τὸ δόσος πού ἦταν κατὰ τὰ μέρη
τῆς Μονῆς καὶ ὅπου ἀδικα ἐναγχαν νὰ τὸν βροῦν τὰ
τουρκικὰ ἀποσπάσματα...

Στὰ χρόνια ἐκεῖνα, καθὲς 15 Αὐγούστου, γινότανε
στὴν Ἀρτσιόνα λαμπρὸ πανηγύρι, ὅπου συνάγονταν
ἀπὸ τὰ διάφορα χωριά τῆς Δωρίδος πολυάριθμοι προ-
σκυνηταί. Ὁ Διάκος πού τὸ αἷμα τοῦ ἐβράζε ἀπὸ νεα-
νικὴ ζωηρότητα, ἔμαθε ὅτι δὲν ὑπῆρχαν καταδικαστικά
ἀποσπάσματα στὴν κομπολὶ, κινεῖται καὶ πηγαίνει. Φανερώνεται
σὲ μὴ πλατωσιά, ὅπου ἦταν συναγμένα τὰ παλληκάρια καὶ ρίχνανε
λιθάρι. Ὁ Διάκος ἀνασκουμπώνεται καὶ λαβαίνει μέρος στ' ὄρειο
ἀγώνισμα.

Ἀλλὰ οἱ Τοῦρκοι πού ἦταν κομμεμένοι στοὺς γετονικούς βάτους
καὶ παραμόνευαν, ὤρμησαν καὶ τὸν ἐπίασαν, καθὼς κ' ἑνὲς ἄλλου
ὀνόματι Καφέντζο, πού τὸν ζητοῦσαν καὶ τοῖτον γιὰ ἄλλη αἰτία.
Τὴν ἴδια μέρα ἔφεραν καὶ τοὺς δύο στὸ Φεράτ Ἐφέντη τὸ Δι-
οικητὴ τοῦ Λοιδωρικίου. Ὁ Διοικητὴς διέταξε καὶ τοὺς ἐρεῖξαν σὲ
μὴ μικρὴ φυλακὴ, πού ὡς σήμερα δείχνονται ἀπὸ τοὺς ντόπιους
τὰ χαλάσματα τῆς.

Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή ὁ Διάκος παρατήρησε ὅτι τὰ ξύλινα
κάγκελλα τοῦ μικροῦ παραθυριοῦ ἦσαν σάπια... Τὴ νύχτα ἔσπασε
μετὰ τὸ χεῖρ τοῦ δυο ἀπὸ τὰ κάγκελλα, καὶ καθὼς ἦταν λιγνὸς καὶ
εὐλύγιτος, ἐπήδησε ἔξω καὶ στάθηκε περιμένοντας νὰ βγῇ καὶ ὁ
σύτρωφός του. Ὁ Καφέντζος ὅμως ἦταν πολὺ σωματώδης, χον-
τρός καὶ δυσκίνητος καὶ δὲ μπορούσε νὰ χωρέσῃ ἀπὸ τ' ἀνοιγμα.
— Τράβα με νὰ βγῶ! — ἔλεγε. Ὁ Διάκος σπάζει καὶ τ' ἄλλα κάγκε-
λα, πλάνει τὸν ἀνοικονόμητο Καφέντζο ἀπὸ τὴς μασχάλες καὶ τρα-
βώντας τον, κατάρφει νὰ τὸν βγάλῃ. Οἱ δύο Ἕλληνες, ἐλευθεροὶ
πεντὰ, ἐφυγαν γρήγορα, περπάτησαν ὅλη τὴ νύχτα ἀνάμεσα ἀπὸ
βουνὰ καὶ λόγγους καὶ κατὰ τὰ χαράματα φτάσανε στὸ λημέρι
τοῦ ἑακουμένου τότε σὲ ὅλη τὴ Δωριδα ἀρματολοῦ Τσάμ Καλό-
γερο, Ἡπειρώτη.

Τὸ σῶμα τοῦ ἀρματολοῦ αὐ-
τοῦ ἀπτελείτο ἀπὸ 70 διαλεχτὰ
παλληκάρια, ἀνάμεσα στὰ ὅποια
ἐξεχώριζαν ὁ Γούλας καὶ ὁ Σκαλ-
τσόδημος. Ὅταν οἱ δύο φυγίδες
ἐφύσαν στὸ λημέρι καὶ ζήτη-
σαν νὰ καταταχθοῦν στὸ σῶμα,
ὁ Καφέντζος γίνθηκε δεκτὸς μ'
ἐνθουσιασμό, γιὰ τὸν τοῦς θά-

μπωσε ἡ κορμοστασιά του καὶ ἡ βροντερὴ τοῦ φωνῆ. Στὸ Διάκο
ὅμως, πού τὸν εἶδαν λιγνὸ, εἶπαν με περιφρονητικὴ συγκράτησι:
— Δὲν πειράζει, καλὸς εἶσαι καὶ σὺ γιὰ τ' ἀσκή!... (ἀπὸ γὰρ
νὰ μᾶς κουβαλᾷς νερό!).
Ὑστερ' ἀπὸ λίγο ὅμως δόθηκε εὐκαιρία στὸ Διάκο ν' ἀποδεί-
ξῃ τὴν παλληκαριά του. Οἱ ἀρματολοὶ, προχωρώντας, εἶχαν πεί-
σει στὴ Ζελίτσα, κοντὰ στὰ Γκράβαρα. Ἐξαφνὰ βρέθηκαν μπρο-
στὰ σ' ἑνὲς Τουρκικοῦ σώματος. Ἀρχισε μάχη φονικὴ. Οἱ Ἕλληνες, πού
εἶχαν βρεθεῖ ἀπέναντι μεγάλων ἐχθρικών δυνάμεων, ἀναγκάστη-
καν νὰ υποχωρήσουν πρὸς τὰ βουνὰ. Στὴν κρίσιμη στιγμὴ τῆς ὑ-
ποχωρήσεως, ὁ Τσάμ Καλόγερος λαβώνεται στὸ πόδι καὶ πέφτει.
Οἱ ἄλλοι φεύγουν, μὴ λογαριάζοντας ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τοῦς ἀντιμέ-
τει νὰ πιαστῇ ἀιχμάλωτος. Μονάχα ὁ Διάκος μένει ἀτάραχος καὶ ἀ-
ποφασιστικός, παίρνει στοὺς ὄμους τὸν πληγωμένον καπετάνιο καὶ
κρατώντας μετ' ἄλλο χεῖρ τὸ σπαθί, τρέχει καὶ τὸν φέρνει στὴ
Γραμμένη Ὄξυνά.

Ἡ τοποθεσία αὐτὴ εἶνε μὴ ῥάχη ψηλὴ κατάρφει ἀπὸ ὕψος,
δυὸ ὄρες μακριὰ ἀπὸ τὴν Ἀρτσιόνα. Ἐκεῖ μαζεύτηκαν οἱ ἴδιοι
καὶ οἱ σκορπισμένοι ἀρματολοὶ. Ὁ Τσάμ Καλόγερος, δείχνοντας
τὸ Διάκο εἶπε:

— Νὰ! αὐτὸς μ' ἔσωσε μετὰ τὴν παλληκαριά του!... Ἀν πεθ-
νω, αὐτόνε πρέπει νὰ κάνετε καπετάνιο σας!...

Τὴν ἐποχὴ ἐκεῖνη ἦρθε στὸ Διάκο μὴ πολλὰ θλιβερὴ εἰδηση.
Ὁ Διάκος εἶχε δύο ἀδερφοὺς: Τὸ Δῆμο (πού ἀργότερα γίνε-
ται γνωστός μετὰ τὸ παρατσούκλι Μασσαβέτας) καὶ τὸν Ἀποστόλο. Ἦσαν
καὶ δύο ἀδερφάδες: τὴ Σοφία καὶ τὴν Καλοιοῖρα. Ὁ πατέρας
τοῦ μαζὶ μετὰ τὸ Δῆμο καὶ τὸν Ἀποστόλο, ἦταν του-
πάνης, κ' ἔτρεχε τότε νὰ βροῦνται μετὰ κατὰ τὴν
τοῦς σὲ χεῖμαδι.

Ἐνὰ πρῶτὴ παρουσιάστηκαν στὴ μάχη τοὺς δύο
ἀρματολοὶ. Ἦταν πενασμένοι. Οἱ τοσπάνης τὸς
ἐφίλειαν μετὰ κριθίνο ψωμί καὶ μὴ καρόδο γάλα.
Ἀλλὰ τὴν ὥρα αὐτὴν διαβαίνει ἀπὸ τὸ δρόμο ἑνὲς με-
γάλου Τουρκικοῦ ἀποσπάσματος. Οἱ σκύλοι τῆς μάχης
χύθηκαν ἐναντίον τὸν Τοῦρκο καὶ τοὺς ἐγνώρισαν.
Ἦσαν χαμπάρι οἱ ἀρματολοὶ, πήδησαν ἀπὸ τ' ἀνέ-
θετο μέρος τῆς μάχης, κ' ἐφυγαν, ἀλλὰ τότε οἱ
σκύλοι ἀφῆσαν τοὺς Τοῦρκους καὶ ὤρμησαν νὰ κιν-
γίσουν τοὺς Ἕλληνες!...

Οἱ Τοῦρκοι ὑποψιάστηκαν, μπήκαν στὴν καλύβη,
εἶδαν τὴν καρδιά, τὰ κοντάλια καὶ τὴς σπέρες τὸ γά-
λα πού εἶχαν στάξει ἀπὸ τὰ κοντάλια τὴν ὥρα πού οἱ
ἀρματολοὶ ἐπύαν. Ἡ ὑπόψις τοὺς μεγάλωναν, κ' ἐ-
πίασαν τὸ γέρο καὶ τὸν Ἀποστόλο καὶ τοὺς ἔστησαν
δεμένους στὸ Πατριτζίν. Ὁ Δῆμος ἔτυχε τὴν ὥρα αὐτὴν νὰ λεί-
πει ἀπὸ τὸ χεῖμαδι κ' ἔτσι σόθηκε. Οἱ ἄλλοι δυὸ ὅμως τὴν ἴδια
ἐκεῖνη νύχτα ἤρθηκαν σκληρὸ θάνατο μέσα στὴ φυλακὴ.
Ὁ Διάκος, ὅμως ἔμαθε τὸ θάνατό τοὺς ἀποφάσισε νὰ τοὺς ἐν-
δικηθῇ, καὶ ἀπὸ τότε τὸ μίσος του γιὰ τοὺς Τοῦρκους γίνε-
ται κρᾶτητο.

Στὴν ἴδια περιφέρεια μετὰ τὸ θάνατό Διάκο ἐνεργήσαν καὶ τὸ
σῶμα ἐνός ἄλλου ἑακουμένου ἀρματολοῦ, τοῦ Σκαλτσόδημου.
Φαίνεται ὅμως πὺς δὲν τὰ πηγαινε καλὰ μετὰ τὸ Διάκο, γιὰ πρῶ-
τος ὁ Σκαλτσόδημος ἐπίασε ἑνὲς συγγενῆ τοῦ Διάκο, τοῦ Πασα-
δημητρίου, πρόδροτο ἀπὸ τὴν Κάτω Μασενίτσα, μετὰ τὸν ὅποιον εἶχε
προηγούμενες ἀφορμὲς καὶ τὸν ἐπῆγε αἰχμάλωτο στὰ βουνὰ. Ὁ
Διάκος παραπονέθηκε γι' αὐτὸ στὸ Σκαλτσόδημο, φοβερίζοντας ὅτι
ἂν δὲν ἀφῆνε τὸν αἰχμάλωτο, θάπινε κ' αὐτὸς τοὺς δικούς του
συγγενεῖς.

— Ψῆσε τοὺς καὶ φάτους ἀπάντησε ὁ Σκαλτσόδημος μετὰ
διαφορία.

Τότε ὁ Διάκος παίρνει δέκα παλληκάρια του καὶ πηγαίνει στὴ
Βίγκλα, μὴ ῥάχη ψηλὴ, κοντὰ στὴν Ἀρτσιόνα. Ἐκεῖ ἀφῆκε τὴν
παλληκαρία του νὰ τὸν περιμένουν παρήμερα, πλάνει νύχτα στὴν
κομπολὶ καὶ πλάνει ἑνὲς συγγενῆ τοῦ Σκαλτσόδημου, τὸν Τρε-
παναγνώστη. Αὐτὸς ὅμως, τὴν ὥρα πού ὁ Διάκος τὸν φέρνει
μασώγυμο, ἀρπάζει ἑνὰ πιστόλι καὶ πυροβολεῖ ἀλλὰ δὲν τὸν πι-
τυχαίνει. Ὁ Διάκος τὸν δένει καὶ τὸν φέρνει στοὺς συγγενεῖς καὶ
τὸν περιμένει. Ὅταν ὁ Διάκος
ἔφερε τὸν Τρεπαναγνώστη στὰ
βουνὰ, τὸ παράγγειλε στὸ Σκαλ-
τσόδημο. Σμύγουν οἱ δύο καπετα-
ναῖοι, συμφιλιώνονται καὶ διε-
θερώνουν καθένας τὸν αἰχμάλωτο
του.

Μετά τὸ θάνατο τοῦ Τσάμ

Ἡ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΣ ΤΟΥ ΡΑΠΠΟΠΟΡ

Ὁ Κάρολος Ραπποπόρ εἶνε ἑνὰς ἀπὸ τοὺς ἡγέτας τῆς κομ-
μουνιστικῆς κινήσεως στὴ Γαλλία. Φημίζεται γιὰ τὴν ἐξυπνάδα
του, τὰ πονηρὰ μάτια του, τ' ἀτένιστα μαλλιά του καὶ τὴν κλασ-
σικὴ ἀκαθαρσία του. Ὁ ἀνδρῶπος αὐτὸς συγκαίεται τὸ νερὸ σὰν
τὸ ἀσπιδὸ καθεστὼς!...

Σχετικὰ μετὰ τὴν παροιμιώδη ἀκαθαρσία του, διηγούνται τὸ ἑξῆς
χαριτωμένο ἀνέκδοτο:

Κάποτε—πάνε πολλὰ χρόνια ἀπὸ τότε—ὁ Γεώργιος Κλεμανσώ,
ὁ τότε πρωθυπουργὸς τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας, ἦτανε σοσια-
λιστής. Ἐγραφε κύρια ἄρθρα σὲ σοσιαλιστικὲς ἐφημερίδες, ἐβγάλε
λόγους σ' ἐργατικά συλλαλητήρια καὶ προσπαθοῦσε μετὰ κάθε μέσο
ν' ἀνατίθει τὸ καθεστὼς ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἀργότερα—κατὰ τὴ
διάρκεια τοῦ πανευρωπαϊκοῦ πολέμου,—ὑπεράσπισε μετὰ τόσο πά-
θος καὶ ζήλο.

Σ' ἑνὰ σοσιαλιστικὸ συνέδριο, παρευρίσκοντο καὶ ὁ Ραπποπόρ
μετὰ τὸν Κλεμανσώ. Ἐνῶ μιλοῦσε κάποιος ῥήτορας, ὁ Ραπποπόρ,
ὁ ὅποιος δὲν συμφωνοῦσε καθὼς φαίνεται μετὰ τὰ λεγόμενά του, πῆρε
ἑνὰ μολύβι καὶ ἀρχισε νὰ σημειώνῃ στὰ μανικέτια τὰ σημεῖα ἐ-
κεῖνα ἐπὶ τὸν ὅποιον θὰ ἀπαντοῦσε ἀργότερα στὸν ὁμιλοῦντα.
Ἐνῶ ὅμως κρατοῦσε, μετὰ νευρικὴ ταχύτητα, σημειοῦσε πᾶν ὅσα
μανικέτια του, ὁ Κλεμανσώ σκύβει καὶ τοῦ λέει στ' αὐτό:

— Ἀγαπητέ μου Ραπποπόρ, τὰ μανικέτια σου τὰ βλέπω τόσο
μαθρα ἂν τ' ἔβωκα, ὅστε μοῦ φαίνεται πὺς καλύτερα θάκανε
νὰ ἔγραφες σ' αὐτὰ... μετὰ μολύβια!...

Καλόγερο τὸ ἀρματολίκι μοιράστηκε στὰ δύο. Ὁ Σκαλτσόδη-
μος, ὁ γεροντότερος καὶ σεβαστότερος πῆρε τὴ μεγαλύτερη περι-
φέρεια, κατὰ τὴς ἐκβολῆς τοῦ Μάρου ποταμοῦ. Ὁ Γούλας καὶ ὁ
Διάκος ἦσαν τὴν ἐπάνω περιοχή, κατὰ τὰ Βαρδουσία, Τρία χι-
λόμετρα ἔτσι, ἡσυχιοὶ οἱ ἀρματολοὶ, καθένας στὸ μὴδὲ τὸν
(τὴν περιοχή του).

Καὶ φτάνουμε στὴν ἐποχὴ πού ὁ Ἀλῆ Πασσὰς ἀπεφάσισε νὰ
κηρῆσῃ τὴν ἀποστασία τοῦ ἐναντίον τοῦ Σουλτάνου, κ' ἐκάλεσε στὰ
Πάνενα ὅλους τοὺς ὀπλαρχηγούς, Ἀλβανούς καὶ Χριστιανούς.
Μαζὶ μετὰ τοὺς ἄλλους καὶ τὸ Σκαλτσόδημο, γὰρ ν' ἀντιπροσ-
τεῖν τὸ ἀρματολίκι τοῦ Λοιδωρικίου. Ἀλλ' ὁ Σκαλτσόδημος ἐ-
στειλε στὴ θέα του τὸ Διάκο. Ὁ Ἀλῆς ἐθαύμασε τὸν Ἕλληνα
ἀρματολὸ καὶ τὸν περσιτοῦντο πολὺ. Στὸ σερᾶν τοῦ Ἀλῆ ὁ
Διάκος σχετίστηκε μετὰ τὸν Ὀδυσσεά Ἀνδροῦτσο καὶ ἄλλους καπε-
ταναίους.

Ὅταν ὁ Διάκος ἐναγίστηκε στ' ἀρματολίκι ἀρχισε νὰ ἐξω-
κῆ καθαρά μετὰ τὴν ὑπεροχὴν του, πού σκέπαζε τὸ ὄνομα τοῦ
Σκαλτσόδημου. Ὁ λαὸς, Τοῦρκοι καὶ Χριστιανοὶ τὸνε σεβόνταν
γὰ τὴ δικαιοσύνην του καὶ τὴν παλληκαριά του. Οἱ πρόδρομοι τὸν
χωρίζαν τῆς δικαιοδοσίας του διαλαλοῦσαν τὸν ἱπποτικὸ του χα-
ρακτήρα. Τὰ παλληκάρια του καμάρωναν πού εἶχαν ἀρχηγὸ τοῦ
Διάκο, κ' ἦταν ἔτοιμα νὰ πεθάνουν γι' αὐτόν.

Ὁ Σκαλτσόδημος τὰ μάθαινε ὅλ' αὐτὰ, καὶ τὸ σκυλίκι τῆς
ζήλειας δάγκωνε τὴν καρδιά του. Ἐπειτα ἦσαν καὶ μερικοὶ
ἄλλοι πού φθογοῦσαν τὸ Διάκο καὶ μοιρομύριζαν στ' αὐτὸ τὸν
Σκαλτσόδημο ὅτι τάχα ὁ Διάκος μελετᾷ τὸν ἀφανισμό του γιὰ
νὰ πάρῃ τὴ γενικὴ ἀρχηγία καὶ τὸν δυὸ ἀρματολίκια. Καὶ ὁ Σκαλ-
τσόδημος τοῦσε ὁλοένα σὲ ὑποψίες.

Ἡ δυσπιστία του αὐτὴ φάνηκε στὸ πανηγύρι τῆς Παναγίδος κατὰ
τὸ 1820, ὅταν οἱ δυὸ καπεταναῖοι συναπαντήθηκαν ἔξω ἀπὸ τὴν
ἐκκλησίαν. Ὁ Σκαλτσόδημος οὔτε χαιρέτησε καὶ τὸν Διάκο. Καὶ ὁ
Διάκος τὸν ἐρώτησε τὴν αἰτία τῆς ψυχρότητός του, ὁ Σκαλ-
τσόδημος τοῦ εἶπε καθαρά τὴς ὑποψίες του. Ὁ Διάκος διαμαρτυ-
ρήθηκε ἐντονα ζητώντας νὰ φέρῃ μπροστὰ τοῦ τὸν καταμνηνιτὴ
νὰ ὁμολογήσῃ.

— Τί τὰ θέλεις; εἶπε ὁ Σκαλτσόδημος μετὰ δυσαρέσκεια. Αὐτὸ
αὐτὸ σ' ἔναν ταβὰ δὲν κάνουν. Ἡ ἐγὼ νὰ φύγω ἀπὸ τὰ μέρη τοῦ-
τα ἡ ἐγὼ.

— Φεύγω ἐγὼ, καπετάνιε, εἶπε μετὰ σεβασμὸ ὁ Διάκος.
Καὶ τὴν ἴδια μέρα ὁ ἱπποτικὸς Διάκος, ἀφοῦ ἀπεχαιρέτησε τὸ
Σκαλτσόδημο, τὸ Γούλα καὶ τοὺς ἄλλους φίλους καὶ τόσο χρόνια
συναγινόμενους, παρατήρησε ἀπὸ τὸ καπετανάτο, καὶ μ' ἑνὲς μόνον συν-
τροφῶ, τὸν Περλίτσα, ἐφυγε στὴ Λεβαδείαν. Ἐκεῖ βόηκε τὸ φίλο
τοῦ Ὀδυσσεά, ὀπλαρχηγὸ τῆς Λιβαδειᾶς ἀπὸ τὸ 1816, ὁ ὅποιος
τόνε δέχτηκε μετὰ ἀνοιχτὴ ἀγκαλιὰ καὶ τὸν ὠνόμασε πρωτοπαλλῆ-
καρὸ του.

Εἴπαμε στὴν ἀρχὴ ὅτι ὁ Ἀθανάσιος Διάκος ἦτανε ψυχρὴ ρωμαν-
τικὴ, Τρελαινότανε γιὰ τὸ τραγούδι. Πολλὰς φορὲς τὰ παλληκάρ-
ια του τὸν εὐρίσκον νὰ κάθεται ἔξω, στὸ βάθος καμμάς ὀ-
κατὰς μετὰ πλάνη καὶ ν' ἀκούῃ μετὰ νύξι τὴ συναυλία τὸν
ἀφονδῶν, συγγινόμενος! Ἡ γενναία ψυχὴ του εἶχε ποιητικούς ἐν-
θουσιασμούς. Τὸ μαγεύει καὶ ὁ ἐπικὸς θάνατός του στὸ Γεφύρι
τῆς Ἀλαμάνας. Πέθανε μετὰ τὸ σπῆσι στὸ νεῖο του χεῖλ:

Γιὰ ἰδέε καιρό πού διάλεξε ὁ Χάρος νὰ με πάρῃ.
Τώρα π' ἀνθίζον τὰ κλαδιά καὶ βγάβει ἡ γῆς χορτάρι!...

ΓΕΝΟ ΧΙΟΥΜΟΡ

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

(Ἀπὸ Γερμανικά, Ἀγγλικά, Αὐστρια-
κά καὶ Σουηδικὰ σατυρικὰ φύλλα.)

— Μὰ πὺς θέλετε, νὰ σὰς ἀλλάξω αὐτὸ τὸ ἑκατοστάρικο, ἀ-
φοῦ εἶνε καλὸ πικρὸ;
— Τὸ ἔξω. Κι' ἀκριβῶς γι' αὐτὸ θέλω νὰ τὸ ἀλλάξω!

— Μπαμπά, πὺς λέγεται ἑνὲς πού παίρνει δυὸ γυναῖκες;
— Δίγαμος.
— Κι' ἑνὲς πού παίρνει τρεῖς;
— Βλάκας!

— Εἶνε κάμποσος καιρὸς γιὰτὲ μου πού ἔχασα τελείως τὸ
μνημονικό μου. Τί με συμβουλεύετε νὰ κάνω;
— Πρὸ πάντος νὰ μοῦ πληρώσετε προκαταβολικῶς τὴν ἐπί-
σκεψί!...

— Τὴν στιγμή πού ἐπρόκειτο νὰ παντρευθῶ, ἔμαθα ὅτι ἡ μέλ-
λουσα γυναῖκα μου, ἐξώδευε πέντε χιλιάδες φράγκα, μόνον γιὰ
τὴν ῥάφτρα τῆς.
— Καὶ τότε τί ἔκαμες;
— Παντρεφτήκα τὴ ῥάφτρα!

— Ἀπόψε, θεῖε μου, εἶδα στὸν ὕπνο μου ὅτι πέτυχα στὴς ἐξε-
τάσεις καὶ μοῦ ἔδωσες ἑνὰ τάλληρο.
— Μπαρῶ παιδί μου, ἀφοῦ ἐπέτυχες στὴς ἐξετάσεις κράτησέ το!...

— Ἀπὸ τὴν ἡμέρα πού πέθανε ἡ γυναῖκα σου, ὅλο στὴν τα-
βέρνα σὲ βλέπω.
— Τὸ κάνω, φίλε μου, γιὰ νὰ παρηγορηθῶ.
— Καὶ θ' ἀργήσῃς νὰ παρηγορηθῇς;
— Ἀ, εἰμαι... ἀπαρηγόρητος!...

— Γιατὶ χθὲς ἀπουσίαζες ἀπὸ τὸ σχολεῖο μικρὸ;
— Ἐρετὲ, κύριε δάσκαλε, εἶχα σοφάτα βαθμοὺς πυρετοῦ.
— Ἐγὼ, ὅμως σὲ εἶδα πού ἐτρεχεῖς στὸ δρόμο.
— Ἐπὶ γαῖαν... νὰ φωνάξω τὸν γιὰτὸ!...

— Καὶ ὅμως κάποτε μετὰ ἔλεγες «βασιλίσσά σου»!
— Ναι, ἀλλὰ ὅταν εἶδα ὅτι δὲν ἔφερες οὔτε νὰ μαγειρέψῃς,
οὔτε νὰ μοῦ ράψῃς τὰ κουμπία ἐγὼ... δημοκρατικός!...

— Σὲ ποῖον τὰ πᾶς ὅλα αὐτὰ τὰ λουλούδια;
— Στὴ πεθερὰ μου.
— Ἀ, ὅστε πέθανε λοιπὸν!...

Δικαία ἀπορία:

— Κι' ἄλλο καπέλλο παράγγελες; Ἀπορῶ τί τὰ κάνεις τόσο
καπέλλα, ἀφοῦ... δὲν ἔχεις κεφάλι!...

Μόνον ἡ μελαγχολία...

Ἡ κυρία.— Σήμερα τὸ πρῶτὸ εἶδα τὸν γαλατὰ πού σὲ φιλοῦσε,
καθὼς ἐπερνε τὸ γάλα. Ἀπὸ αὐτοῦ λοιπὸν, θὰ κατεβαίνω νὰ τὸ
πέργω ἐγὼ.
Ἡ ὑπερήβη.— Μὴν ἐνοχλεῖσθε, κυρία. Τοῦ γαλατὰ τοῦ ἀρε-
στον μόνον ἡ μελαγχολία!...

Ἡ κυρία.— Ὅταν παντρευτοῦμε θέλεις νὰ πάρουμε ἑνὲς αὐτο-
κίνητο;

Ἡ κυρία.— Βέβαια, ἴαν, ἀννοεῖται, ὁ πατέρας σου συγκατα-
τάτῃ νὰ.

Ἡ κυρία.— Ναι, ναι θὰ συγκατατα

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Ο ΝΤΑΗΣ

ΤΟΥ Χ. ΣΤΑΜ ΣΤΑΜ

Κανένας δεν του έβγαине στο νταηλίκι του Μπάη. 'Η μέση του ήταν πάντα φορτωμένη από μαχαίρια και πιστόλια και ή χονδρή ή «γυλιή» κρέμεται πάντα από τα χέρια του.

Σ' όλους τους καναγιάδες ήταν «παρών», μόνον πού—νά πάρη ή όργη ή σύμπτωσης!—πού έφθανε πάντοτε στο... τέλος!

—Τι νά σου κάνω, δεν έπρόφτασα!...

Με τα νταούλια κάθε μέρα γύριζε στο χωριό, κρεμώντας το πλατύ, κόκκινο ζουνάρι του και τραγουδώντας τραγούδια μερακλήτικα.

Σεβντάδες είνε δώδεκα
μά είν' κι' ένας περίσσιος...

Οί γύφτοι του χτυπούσαν τις καρμπούζες στ' αυτιά.

Τόχε για νταηλίκι άκόμα νά βάνη τους δυό γύφτους με τις «πί-πιζες» νά του βαρούν άκουμπιστά ά-πάνω στ' αυτιά του, ένώ το νταούλι έκροτούσε το γύφτικο το «μάρος», πού λέγεται και «καλτερίμι». Σ' αυτό το ρεκάσμα και τόν βορβοριμό, ό Μπάης όμως εύφραινόταν και φώναζε παθητικά κροτώντας τα δάχτυλα:

—Ω ω ω ω ω ω, θεέ μου, γλέντια!...

Κρεμούσε πάντα ένα τριαντάφυλλο, στην τελευταία κουμπότρυπα του σακκακιού του:

—Αυτό είνε το «άντάμικο!» έλεγε. Και όλη ή παλληκαροφρόνουςα του τόπου νεολαία φρόντιζε πάντα να τον μπειται. Παπούτσια μονοκόμματα αυτός, παπούτσια μονοκόμματα κι' όί άλλοι, πανταλόνι γαλλικό αυτός, πανταλόνι γαλλικό κι' όί άλλοι, κόκκινο ζουνάρι αυτός, κόκκινο ζουνάρι και όί άλλοι!

—Όλο με κάμες και περιστροφά είχε νά κάμη.

—Έχω έλεγε, ένα μαχαίρι Σκοπελτικό. Θεός! Μά θά μου στείλουν τώρα ένα κι' από τη Κεφαλλονιά, νά χτυπάς και νά παίρν' ή «παντακάλλη» (άπό την μά πλευρά, δηλαδή, έως την άλλη), Διαμπάς!

Έίχε χωρίσει τα μαχαίρια σε συνομοταξίες και γνώριζε όλα τα χτυπήματα. Έτσι βαρεί το «Σκοπελτικό», έτσι το «στριφτό», έτσι το «Κρητικό», κι' έτσι το «Ναπολιτικό».

Συμπάθειά του όμως ήταν το στριφτό μαχαίρισμα, το στριφτό χτύπημα.

—Σιγουριά! Μιά για πάντα!...

Η'ερε άκόμα ό Μπάης τους παλληκαράδες όλης της Ελλάδος, διηγόταν νταηλίκι, κατορθώματα, ιστορίες, βιογραφίες άνδρών διαπρεψάντων στο νταηλίκι, κατορθώματα πού δόξασαν την τάξη των άντάμικων, κι' άκόμα δίδασκε τους νόμους της παλληκαροσύνης στους μικρούς, τέλειος καθηγητής της παλληκαριάς.

—Όταν τσουγγράς ποτήρια, έλεγε, πρόσεξε νά μή σου χτυπήση το ποτήρι, κανένας σ'τά χεΐλη, και όταν πίνης τόν καφέ ν' άναποδογυρίσης το φλυτζάνι!...

Πολλές φορές, πού γινόταν τίποτα στο χωριό κι' έτρεχε ό κόσμος, αυτός δεν κουνιότανε.

—Δέν κάνε. Είμαι παλληκαράς και θέ νά παρεξηγηθώ! έλεγε.

Διαρκώς ήταν «μερακωμένος», μελαγχολικός, το κεφάλι πάντα άκουμπισμένο στο χέρι και τραγούδια «σεβνταλήτικα».

Στά κυπαρίσια του νεκροταφείου σκά-λιζε τ' όνομά του, με μεγάλη γράμματα:

Μπάης ό 'Αχάλαος
'Αχ! Βάχ!
Πουλί μου!

—Έτσι ήθελε και ό πόλεμος του 97.

—Ό Μπάης ή'ανε άπαλλαγέντας. 'Η πα-τρίδα δεν τον κάλεσε, άν και φώναζε αυτός:

—Δέν μπορώ, ώρέ παιδιά νά κρατηθώ, πρέπει νά πάω νά πολεμήσω!

—'Ε και δεν πής!

—Μά πώς νά πάω, άφού δεν με καλούν.

Μιά μέρα όμως, ένας γέρος δάσκαλος του φώναξε με πείσμα:

—Όποιον του βασταίει νά πάη στον πόλεμο δεν περιμένει νά τον καλέσουν. Πάει με τους Γαρβαλδινούς!

—Πώς; φώναξε ό Μπάης, με τους αντίχριστους! Με τους χε-λονοφάρους νά πάω, για νά με μαγαρίσουν!...

—Τότε λοιπόν γιατί δεν πής άντάρτης;

—Αυτό όμως τόν εξέδεσε άπέναντι του κόσμου, το φιλότιμό του πού βραβεία προσβάλλθηκε κι' άποφάσισε νά πάη άντάρτης.

—Που είσαι, φώναζε στον 'Ελληνογράφτη, τή θέλω «νά είνε άίντε ντέ, μάνα καθμένη μάνα!»

—Θ' άργήσουμε!

—Δέν πειράζει, την κάνεις με την ήσυχία σου!

—Από την ημέρα άκείνη ό Μπάης, δεν κρατιότανε στο χωριό. Νταούλια κάθε μέρα, μία μεγάλη 'Ελληνική σημαία άμπρός, πού έγραφε με κόκκινα γράμματα άπάνω «Ζωή ή... θάνατος», χοροί, φωνές, άντάρες, «Μαύρ' είν' ή νύχτα στα βουνά», άπέλει και τσι-φικιές.

—'Ηρεΐς σήμερα είμαστε, αύριο δεν είμαστε! 'Η σφαίρα θά μάς φάη! φώναζε. Κι' άνταρτίστικε ή γειτονιά ολόκληρη.

—Χριστός και Παναγιά σου, Μπάη μου, τί λόγια είν' αυτά!

—'Ο Μπάης παράγγειλε άκόμα νά του φέρουν και τσιρούρα από την 'Αρτα!

—'Εν τώ μεταξύ ό πόλεμος έμεινε, όί 'Ελληνες ύποχωρούσαν κι' ήσαν πειά στο Δομοκό. Τά θλιβερά αυτά άγγέλ-ματα έκάνανε τόν Μπάη νά φρυάξη!...

—Μωρέ άντρες είν' αυτοί πού φεύ-φουν ή κονινέλια;

—Κι' έπειτα σάν νά μιλούσε με τόν έαυτό του:

—Νά πάρη ή όργη δεν είμαι άκόμα έτοιμος.

—Και πήγες κι' έκανε φασαρία στο ρα-φτάδικο.

—'Ακόμα, μωρέ άφιλότιμε, τά ρούχα, ή θέλεις νά σου τά κάνω θάλασσα έδώ μέσα;

—Μά τά θέλεις με «τιρίτσια»!

—Μωρέ πόλεμος δώ πέρα γίνεται! 'Εσκάλιζε στα δέντρα και σ'τους τοίχους!

—'Ετορμάειν ό κόσμος νά γλυτώση το ράφτη από τά χέρια του.

—'Ο κακομοιρης βιάζεται νά πάη στον πόλεμο, έλεγαν.

—'Εν τώ μεταξύ όμως ό Μπάης, έφάρσε ένα σπαθί, ένα καρ-ρωμένο γιαντάκι, μία σκούφια ολομέταξη με χρυσά σειρήνια και άργυρό σταυρό «ή ζωή, ή... θάνατος», και κρέμασε κι' έναν γαϊό στον ώμο του.

Τέλος έγιναν και τά ρούχα, αλλά δεν ήσαν άκόμα τά τσε-ρούχια, κι' ό Μπάης, χωρίς τσερούχια, πουθενά δεν πήγαινε:

—'Ολα κι' όλα! Νά σκοτωθώ; Νά σκοτωθώ! 'Αλλά νά πάω όπου; πρέπει!...

—'Ενα βράδυ διαδόθηκε πώς μλήκανε όι Τούρκοι στην 'Αρτα και πώς το ίππικό των έφθασε στ' 'Αργίριο και πώς σε λίγο φθί-νουνε και στο χωριό. Τότε έγινε κοπετός και θρηός.

Γυναίκες μισόγυμνες, γυμνοπόδες, γυμνόσχηδες, σούρουνες, τά παιδιά τους, βγαΐναν στους δρόμους και ρεκάζανε, επικαλούμε-νες Θεούς και πεθαμένους!

Παράθυρα και πόρτες με κρότο άνοιγόκλειναν, όχρες μοιρές έπρόβαλλαν, ρδόντοι έπιπλιν πού τά μετακινούσαν άκουγονταν, σκύλλοι γαΐγυζαν και τετράποδα έτοιμαζόντουσαν για νά φύγουν με τά δίποδα.

—Πώ, πώ! Συμφορά τίς μαύρες πού μάς βόηκε!

Μερικοί φρόνιμοι προσπαθούσαν νά ήσυχάσουν τόν κόσμο.

—Είνε αδύνατον, σε μά νυχτιά, νά μήκανε όι Τούρκοι στην 'Αρτα και νά φτάσανε στο 'Αργίριο! Κά-τι λάθος θά συμβαΐνη!...

—Τι λές, καλέ! Δεν άκούς; Τό λέει κι' ό Μπά-ης!

Και πράγματι τό διαπί-στωνε κι' ό Μπάης ό 'Αχά-λαος:

—Όύ, τους έξέρ' τους Τούρκους ναι ή όχι;

—Πήδησε έξω με όρημ, άρπαξε γυμνό το γιαντάκι και τόν γκαϊό, πέραςσε «ά-μάρες» τά φωσίγια από πάνω και τράβηξε τρέχοντας σάν άστραπή, πρὸς τά χωράφια.

Στό πέραςμα του 'Αρεως τρομάξαν ή γυναίκες.

—Πώ, Πώ! Μπάη μου, πού θά πās μονάχος!...

—'Ο Μπάης όμως, ούτε άπάντησι δεν έδωκε!

—'Ο Θεός νά τόν φυλάη, Παναγία μου! Έλεγαν ή γυναί-κες.

Του Μπάη ή έκστρατεία ήσυχάσε τόν κόσμο λίγο.

—Τι θά γινόταν τό χωριό, άν έλειπε κι' ό Μπάης!

Και τρομαγμένες μαζεύτηκαν ός τις αΐλες και περιμέναν.

Σε λίγο ίσχυροι ντουφεκισμοί, κρότοι πυροβολισμών και σά-πιγγες δέκοσαν την τρομαγμένη ήσυχία της νύχτας.

—'Ο Μπάης πολεμάει!

Και κοπετοί και θρηνοί και ευχές και σπαραγμοί άκούστηκαν.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Η ΑΦΗΡΗΜΑΔΑ ΤΟΥ ΛΕΚΟΝΤ ΝΤΕ ΛΙΑ

—'Ο διάσημος γάλλος ποιητής Λεκόντ ντέ Λιλ είχε μνήμη πολύ άσθενη. Τό ώραΐότερο δέ—ή μάλλον τό τρομερώτερο—πού του συνέβαινε συχνά ήταν και τό ότι λησμονούσε τά τραγούδια του και δεν ήξερε ποιά είνε δικά του και ποιά όχι.

—'Ενα βράδυ, είχανε μαζευτεί σπίτι του πολλοί φίλοι του, με-ταξύ των οποίων ό 'Ερνέστος Ρενάν, ή 'Ελένη Βακαρέσκο, ό Ζη-μικός Φίλιππος Βερτελό και άλλοι. (Ό Ρενάν συνήθιζε πάντα νά πειράξη τό Λεκόντ ντέ Λιλ, λέγοντάς του πώς ό Βερλαΐν ήταν ό μεγαλύτερος ποιητής της Γαλλίας. 'Ο δημιουργός των «Βαρβάρων ποιημάτων», ήθικανε τότε και ασυλόβριζε τό συγγραφέα του «βί-ον του 'Ιρσού».) 'Εκείνο τό βράδυ λοιπόν, ό Λεκόντ ντέ Λιλ πα-ρακάλεσε την 'Ελένη Βακαρέσκο νά του άπαγγείλη κανένα ποιή-μα της. 'Η νεαρά ποιήτρια ήταν έτοιμη νά ύπακούση στην παρά-κληση του γηραιού μαιτρε, μά ό Βερτελό σκόβει κρυφά και της ψι-θυρίζει στ' αυτί:

—Θέλεις δασποινίς νά γελάσουμε; 'Ο μαιτρε δεν θυμάται κα-νένα τραγούδι τ' υπ' όξω. Σας παρακαλώ λοιπόν νά του άπαγγεί-λετε κανένα δικό του ποίημα, από τή συλλογή ή «'Απολλωνίς», και θά δέντε πού θά νομίσω πώς είνε δικό σας!...

—'Η 'Ελένη Βακαρέσκο στην άρχή έδίστασε, γιατί φοβήθηκε μή-πως ό Λεκόντ ντέ Λιλ καταλάβει τό άσχημο παιχνίδι πού έπρόκει-το νά του παίξουν. 'Υστερα, όμως, ένδίδοντας στις έπιμόνους πα-ρακλήσεις του μεγάλου χημικού, άρχισε ν' άπαγγέλλη τό περίφημο ποίημα του Λεκόντ ντέ Λιλ από την «'Απολλωνίδα».

Μές άπ' τόν κόρφο της τόν κλειστό ή χαρραγή άρχισε νά σκορπάη ρόδα στον καθαρό και δροσερό ούρανό.

—'Ο άέρας γλυκοσφύριζε στους λόφους.

Κ' όι κρύνοι πού βάραιναν άπ' τ' άγιάζι άρματίζαν με θεία μύρα

Τόν άλαφρυν άέρα πού άνέπνεα...

—'Υπέροχο! μοναδικό! άσύγκριτοι στίχοι! φώναξε ό Λεκόντ ντέ Λιλ, μόλις τελείωσε ή 'Ελένη Βακαρέσκο, νομίζοντας πώς τό τραγούδι αυτό ήταν δικό της.

—Όι άλλοι με δυσκολία κρατούσαν τά γέλια τους!

Και την άλλη μέρα, ό ξεχασμένος ποιητής έστειλε στην 'Ελένη Βακαρέσκο ένα αντίτυπο της συλλογής του ή «'Απολλωνίς». Στην άκρίβεια δέ της έλεγε πώς έλπιετο πολύ έπειδή δεν μπορούσε νά γράψη στίχους σάν τους δικούς της... σάν εκείνους πού του είχε άπαγγείλει την περασμένη μέρα!...

ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΕΝΟΣ ΕΡΥΘΡΟΔΕΡΜΟΥ

—'Επί βασιλείας Λουδοβίκου Φιλίππου, δώδεκα έρυθρόδερμοι ά-φησαν τά βραχάδη 'Ορη της πατρίδας τους και πηγαΐνανε στο Πα-ρίσι, νά μακαρώσουν τό Σηκουάνα.

Μόλις τό πληροφορήθηκε αυτό ή Γεωργία Σάνδη έτρεξε άπέ-σας νά τους βοηθ, και νά μάθη τις άντιπαιδείες τους. Θέλοντας δέ νά ξεκαρτίσση την εύφρονα και άντίληψη του άρχηγού των έρυθρο-δέρμων—πού άκούγε στο περίεργο όνομα «'Ασπερ σύννεφο»—τόν ρώτησε:

—Ποιά είνε ή μεγαλύτερη εύτυχία της άνθρωπότητας;

—Νά μή χάσης τό ένα σου μάτι όταν συμβαΐνει νά είσαι μο-νόφθαλμος! της άποκρίθηκε ό θυμόσοφος έρυθρόδερμος.

—'Επερνε πλέον νά χαράξη, σάν πάγαν όι πυροβολισμοί και μού-ρος, καταΐδρομικοί και άγριεμένοι σάν θηρία, φάνηκεν ό Μπάης με γυμνό σπαθί.

—Δέν είνε τίποτα, ούρέ, ούρλιαξε. Πού «κοτάν» νά ξεμυτί-σουν όι γουνομίτες! Ντουφεκισα, τους φώναζε νά ορθούν, μά από πουθενά δεν βγΐχαν!... Σάν τους βασταίει έρχονται!...

—'Η γυναίκοιλες άρχισαν πειά νά ήσυχάζουν, εύλογίες και ευχές άκούστηκαν, στεφάνωσαν τόν Μπάη και ή γαλήνη έπαρήλθε στο χωριό.

—'Αν δεν είχαμε κι' αυτόν, θά πηγαΐναμε χαμένες!...

Και πέσαν μερικές στά πόδια του.

—Μήν πής, Μπάη μου! στον πόλεμο! Κάτσε νά μάς φυλάξης!

Μά πού νά μεταπεισθΐ, όμως, ό Μπάης ό Νταΐς!

(Τό τέλος στο άλλο φύλλο)

Σταμ. Σταμ.

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΑΛΛΟΥ

Ο ΦΕΜΙΝΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

—'Ο κόσμος, και ιδιαίτερος έμεις όι 'Ελληνες, έχουμε γενικώς την ιδέα πώς όι Τούρκοι είνε όι πιο όπισθοδρομικοί άνθρωποι του κόσμου. Και όμως άπαδείχτη τελευταίος τό έξης άπίστευτο: ότι μόλις έκαναν τό πρώτο βήμα στο δρόμο του πολιτισμού, του έξευ-ρωπαΐσμού, έσημείωσαν άμέσως άλματάδεις προόδους. 'Οτίσσο πύ προοδευτικοί και από τους άνδρας, φάνηκαν ή γυναίκες στην Τουρκία. Τά χανουμάκια, μόλις άπέκλεισαν τό φρεστέλ τους, τό πήσαν ζήτημα φιλοτιμίας νά κερδίσουν όλο τό χρόνο πού έχσαν κλεισμένα μέσα στα χαρέμια.

Κάποιος έκκλησιαστικός συγγραφέας από τή Νέα 'Υόρκη, ό ό-ποιος συμπάθει καθώς φαίνεται ιδιαίτερος τους Τούρκους, άφού έμελέτησε επί χρόνια ολόκληρα τόν λαόν αυτόν, έκθειάζει σ' ένα νεοεκδοθέν βιβλίο του την εξυπνάδα και τό φιλοπρόδοον των Τούρκων και ιδίως των χανουμασών.

Στην Κωνσταντινούπολη, γράφει, ύπάρχει ένα Κολέγιο γυ-ναικών, ένα άμερικανικό ίδρυμα του οποίου σκοπός είνε ή μόρ-φωσις και ή εξύψωσις του άσθενούς φύλου. Τά 4800 των φοι-τητριών του άποτελούνται από νεαρές μουσουλμανίδες, ή οποίες δείχνουν καταπληκτική εύχέρεια στην εκμάθηση ξένων γλωσσών.

Τά δυσκολότερα φιλοσοφικά και κοινωνιολογικά προβλήματα δεν είνε ικανά νά κουράσουν τόν εγκέφαλο των φιλομαθών χα-νουμασών, ή οποίες δείχνουν επίσης μεγάλο ενδιαφέρον και διά την πρόοδο των συγχρόνων επιστημών.

—'Οτίσσο, ό ίδιος 'Αμερικανός, παρατηρεί πώς ή χειραφέτησις των Μουσουλμανίδων έπραγματοποιήθη μονάχα στην πρωτεύουσα.

Σ' όλες τις άλλες πόλεις της 'Οθωμανικής Δημοκρατίας, ή γυναι-κες έξακολουθούν νά βρίσκονται στο ίδιο κατώτερο κοινωνικό έπί-πεδο πού βρίσκονταν και πρώτα.

ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΟΙ ΑΙΩΝΙΟΙ ΜΠΟΕΜ

—'Ο Ρολάν Ντορζελές, ό περίφημος γάλλος μυθιστοριογράφος του οποίου τά έργα κυκλοφορούν σήμερα σ' όλον τόν κόσμο κατά εκατοντάδες χιλιάδες αντίτυπων, πριν άπ' τόν πόλεμο ήταν ένας φτωχός και άσημος λόγιος.

Τις ημέρες άκείνες της άνακατάστας έκανε συχνά παρσα με τόν ποιητή κι' αίσθητικό Ρομπερτό 'Απολλινάιρ, ό οποίος προσπαθούσε στα ίδια οικονομικά γάλλια. Όι δυό φίλοι προσπαθούσαν νά λη-σμονήσουν μαζί, με φιλοσοφική κατεριχότητα, την άναποδιά της τύχης και την άδεια τσέπη τους.

Μιά μέρα έκατσαν μαζί σ' ένα καφενείο της Μονμάρτης και καθήγγησαν από ένα ποτό. 'Υστερα όμως από λίγο, ό 'Απο-λλινάιρ σηκώθηκε και είπε στο Ντορζελές:

—'Εμένα με σάγγωρεϊς μά σαγήνη. Είνε άνάγκη νά πατοχτώ κόπον. 'Υστερ' από δυό λεπτά της ώρας θά γυρίσω.

—'Ο Ντορζελές, τόν περίμενε κάμπωση ώρα. Κάποτε όμως βα-ρέθηκε νά περιμένη, πλήρως τό γκαρσόνι κι' έβγαγε.

Πέρασε κάμποσος καιρός από τότε.

Μιά μέρα, ό Ντορζελές άντάμωσε στο δρόμο τόν 'Απολλινάιρ.

—'Εννοείται πώς ή πρώτη του δουλειά ήταν νά ρωτήση τό φίλο του γιατί τό έσκαψε την άλλη φορά.

—Γιατί δεν είχα νά πληρώσω τό ποτό μου, του άποκρίθηκε ό 'Απολλινάιρ.

—Καλά, μπροσούσε νά μου τό πής, νά σου τό πληρώσω έγω.

—Ναι, δεν σου λέω, είπε τότε ό 'Απολλινάιρ, γελώντας σατα-νικά. Είχα όμως την ιδέα πώς ούτε συ θά είχες νά πληρώσης!...

ΣΟΦΑ ΛΟΓΑ

—Είνε μερικοί άνθρωποι πού γίνονται εύγενείς μονάχα όταν τους κακομεταχειρίζεται κανείς.

—'Η δυσκολία δεν είνε τό νά θέση κανείς ένα πρόβλημα, μά νά τό λύση.

—Δέν ύπάρχει μεγαλύτερη ύπερηφάνεια από την ταπεινοφρο-σύνη!

—Συνεχάρησαν τόν Α. πού κληρονόμησε από τόν πατέρα του λίγα γρήματα. Και κείνος είπε: «'Αλλά μόνο! μονάχα μία φορά χάνει κανείς τόν πατέρα του!»

ΤΡΑΓΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΑ ΕΦΤΑ ΜΑΧΑΙΡΙΑ

ΤΟΥ JACQUES CONSTANT

«Ορχήστρα άρχισε νά παίξη ένα κομμάτι εὐθυμο και πεταχτό. Στην είσοδο του κήπου μιά φωτεινή επιγραφή ανήγγελε τὸ παταγῶδες νού-μερο, τοῦ βαριετέ: «*Ἡ Λιλή καὶ οἱ Τζάκσον Μπρόνδερς*...»

Ἡ πλατεία καὶ τὰ θεωρεῖα ἄρχισαν νά γεμίζουν ἀπὸ θεατὰς. Τέλος ἐπείτα ἀπὸ ἕνα τριπλὸ κουνούνισμα ἀνοίξε ἡ αὐλαία, καὶ φάνηκε ἡ σκη-νὴ πλημμυρισμένη ἀπὸ φῶτα.

Ἡ σκηνὴ παρουσίαζε ἕνα καπνελεῖο τοῦ Φάρ Οὐέστ, ἐκεῖ κά-τω στὴν Ἀριζόνα τῆς Ἀμερικῆς, καὶ γύρω - γύρω ἕνα ὠραῖο το-πεῖο. Στὸ μέση μέρους τοῦ μπουφῆ τοῦ καπνελείου, ποῦταν γεμά-τος ἀπὸ σιγῆς πολυχρόμων μπακαλιῶν, στέκοταν ἡ Λιλή μὲ μιά ὑπερροχὴ τουαλέττα μεταξὺ τῆς καὶ τραγουδῶντος κάποιο ἀμερικανι-κὸ τραγοῦδι, ἐνῶ συγχρόνως ἔκανε διαφόρα ἡμακροβατικὰ παι-γνίδια μὲ τὰ πόδια, μὲ τὰ μαχαιροπήρουνά καὶ μὲ τὰ μπακαλιάρια.

Οἱ γηραιοὶ κύριοι ποὺ εἶχαν πιάσει τὰ καθίσματα τῆς δακερι-μένης, ἡ κυρίες μὲ τὶς βαρύνουσες τουαλέττες καὶ τὰ ἀσπαστὰ τουα-λετταρισμένα τους, οἱ σοβαροὶ κύριοι μὲ τὰ μόκινι ποὺ ποζάρου-σαν ἀπὸ τὰ θεωρεῖα, καὶ τὸ κοινὸ τῆς πρώτης καὶ δευτέρας θέ-σεως, ὅλοι παρακολουθοῦσαν μὲ κατανυκτικὴ προσοχὴ τὰ γυμνά-σματα τῆς ὠραίας Λιλῆς.

Ἀλλὰ περισσότερο ἀπ' ὅλους τὸ παρακολουθοῦσε ὁ νεαρὸς δούξ ντὲ Ποντὶνα - Ἀρένας, ποὺ ἔρχονταν καθε βράδυ στὸ ἴδι-ο πάντα θεωρεῖο, καθόταν μόνον ὅσο κρατοῦσε τὸ νούμερο τῆς Λι-λῆς καὶ τὸν Τζάκσον Μπρόνδερς καὶ ἔπειτα ἐφύγετε μὲ τὸ κοινὸ ἀρχίζε τὰ χειροκροτήματα.

Ἡ Λιλή εἶχε ἕνα πρόσωπο ὠραῖο καὶ δροσερό, μὲ δυὸ γοητευ-τικὰ μάτια καὶ ἕνα ἀγγελικὸ κεφάλαι μὲ χα-ριτωμένες μπούκλες. Δὲν ἔμοιαζε καθόλου μὲ τὶς μυώδεις ἀκροβάτιδες, δὲν εἶχε τίποτε ἀπ' τὸν ὄγκο τῶν παλαιστριῶν. Τὸ σωματάκι τῆς ἦταν κομψό, λεπτὸ καὶ εὐκίνητο, σωματάκι μι-κροῦ κοριτσιού, μικροκαμωμένα πόδια, λεπτὰ ὠραία χεράκια καὶ ἕνα ὕψος χαριτωμένης ποιη-κηλίσσης, ποὺ ἀπ' τὸ μπακαλιάρωμα κάποιοι παλα-τιοῦ χαιρετίζε μὲ καλωσύνη καὶ ἀφέλεια τοὺς ὑπάρχουσες τῆς.

Ἐνῶ ἡ Λιλή συνεχίζει τὸ τραγοῦδι καὶ τὰ γυμνάσματά τῆς, μπαίνουν μέσα στὴν σκηνὴ ὁ Β.Λ.Λ. καὶ ὁ Τζάκ, οἱ δυὸ Τζάκσον Μπρόνδερς, μὲ τὰ κλασσικὰ κοστούμια τῶν κάου - μπόυ; καὶ γιὰ νὰ κορτάρουν τὴν Λιλή καὶ νὰ τὴν προσελκύσουν κάνουν καὶ αὐτοὶ διάφορα γυ-μνάσματα. Πηδοῦν ἐπάνω ἀπὸ τὰ τραπέζια, κόβουν μὲ τὰ περιστροφὰ τους τοὺς φελοὺς τῶν πολυχρόμων μπακαλιῶν, ἀρπάζουν τὴν Λιλή καὶ τὴν πετοῦν ὁ ἕνας στὸν ἄλλον σάν ἐλαφρὸ μπαλόνι, τὴν βάζουν νὰ πατήσῃ ἐπ' αὐ-τὴν τὴν παλάμη τους καὶ τὴν κρατοῦν ψηλά μὲ τὸ μπράτσο τους τεντωμένο!

Πίσω ὅμως ἀπ' τὸ καπνελεῖο πλησιάζουν ἔρποντας μὲ προσοχὴ μερικοὶ ἐρυθρόδερμοι μὲ φτερά στὰ κεφάλια καὶ μὲ διάφορα σχήμα-τα ζωγραφισμένα στὰ μισόγυμνα σώματά τους.

Βάζουν τοὺς λάζους τῶν ἀρχίζον νὰ τοὺς περιστρέφουν καὶ σὲ μιά στιγμή τοὺς ὀρίζουν ἄμπρός. Οἱ λάζοι πετοῦν σάν φεῖδια στὸν ἀέρα καὶ ζώνουν τὰ σώ-ματα τῶν δύο κάου - μπόυ; καὶ τῆς Λιλῆς. Καὶ οἱ τρεῖς τοὺς πέ-φτουν κατὰ γῆς ἀνίκανοι καὶ ἀμνηστικοί. Ἀγωνίζονται ν' ἀπαλλα-γοῦν ἀπὸ τὰ δεσμά τους, μὰ ὁ κόμπος τῶν σχοινιῶν εἶνε τόσο τεχνικός, ποὺ ὅσο ἐκείνοι προσπαθοῦν νὰ τοὺς λύσουν τόσο τὰ σχοινιά σφίγγονται περισσότερο καὶ τοὺς κρατοῦν σὲ μεγαλειτέρη ἀκίνησι.

Ἐπείτ' ἀπ' αὐτοὶ οἱ ἐρυθρόδερμοι ἀρχίζουν νὰ χορεύουν διαφό-ρους θριαμβευτικούς χοροὺς μὲ ἐπικίνδυνα ἀκροβατικὰ πηδήματα. Καὶ ὅταν τελειώνουν τοὺς χοροὺς πλησιάζουν τὴν Λιλή, τὴν ἀπει-λοῦν μὲ τὰ ὅπλα τους καὶ τὴν πηγαίνουν στὸ σανίδωμα τοῦ κα-πνελείου, ὅπου τὴν δένουν μὲ τὰ μπράτσα σταυρωμένα.

Τὸ κοινὸ παρακολουθεῖ μὲ συγκίνησι, σχεδὸν μὲ ἀγωνία, τὸ θέαμα αὐτὸ καὶ προπάντων τὴ Λιλή. Εἶνε τόσο ὠραία μὲ τὸ φέ-ρεμά τῆς ποὺ μισοσχίσθηκε ἀπ' τὸ σφιγμένο τῶν σχοινιῶν καὶ ποὺ ἀφίνει νὰ φαίνεται λίγο ἀπ' τὸ σφιγμένο τῆς ἰσθμῆς τῆς... Προ-καλεῖ τόση συγκίνησι μὲ τὸ ὕψος τῆς μάρτυρος ποὺ ἔχει πάρει.

Μπρόνδ! ἀκούγεται ἀπὸ τὸ θεωρεῖο ἡ φωνὴ τοῦ νεαροῦ δούκως ντὲ Ποντὶνα Ἀρένας.

Καὶ τὴν φωνὴ αὐτὴ διαδέχονται τὰ ραγδαία χειροκροτήματα τοῦ κοινού.

Ἐν τῷ μεταξύ ἐπάνω στὴν σκηνὴ ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἐρυθρόδερμων τελειώνει τὸ δέσιμο τῆς Λιλῆς. Ἀλλὰ ἐνῶ τὴν δένει πλησιάζει τὸ πρόσωπό του στὸ δικὸ τῆς καὶ ἕνας σιγανὸς διάλογος διαμεβεταί-μεταξὺ τους, ἕνας διάλογος ποὺ δὲν ἔχει καμμιὰ σχέσι μὲ τὸ νού-μερο, ποὺ τὸ κοινὸ δὲν τὸν ὑποκτενύεται, ποὺ οὐτε οἱ ἀπὸ σκηνῆς τὸν ἀκοῦν, καὶ ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὴν ἀρχὴ ἐνὸς ἀπαίσιου δρά-

μ. τος.

— Ἄν τὸν ξανακατάξῃς, θάχῃς νὰ κάνῃς μαζί μου, γιὰ τὴν ἀρχηγὸς τῶν ἐρυθρόδερμων στὸ αὐτὸ τῆς Λιλῆς, ἐνῶ συγχρόνως ἔ-χει ἕνα βλέμμα μίσους πρὸς τὸ θεωρεῖο τοῦ δούκως ντὲ Ποντὶνα Ἀρένας.

Ἡ Λιλή κάνει ἕναν σαρκαστικὸ μορφασμὸ εἰς ἀπάντησιν.

— Πρόσεξε καλά, Λιλή! Εἶνε ἀλήθεια ὅτι τ' ἀπόγευμα εἶνε βγῆ περιπάτου μαζί του; Ἐλα, πές μου τὴν ἀλή-θεια.

— Εἶν' ἀλήθεια! ἀπαντᾷ σιγὰ ἐκείνη.

Καὶ παρὰ τὴν ἀπειλὴ τοῦ ἡθοιοῦ ποὺ παίξει τὸ ρόλο τοῦ ἐρυθρόδερμου, χαμογελάει ἐκφραστικὰ πρὸς τὸν δούκα.

Ὁ ἐρυθρόδερμος ἀφίνει μιά βαρεῖα βριαῖα καὶ ἀπομακρύνεται ἀπὸ κοντὰ τῆς.

Ὁ ἐρυθρόδερμος αὐτὸς κάτω ἀπ' τὴν σκηνὴ εἶνε ὁ Ἀρνόλδο Μποναβίτα, ὁ ἀνδρας τῆς Λιλῆς, τῆς ὁσίας τὸ πραγματικὸ εὐγε-νεϊτικὸ ὄνομα εἶνε Ἀγγέλα Ὁσάρι. Καὶ οἱ δυὸ τους κατάνο-νται ἀπ' τὴν Πάδουα τῆς Ἰταλίας.

Εἶνε ἀλήθεια ὅτι ὅλοι τὸν εἶχε ἀγαπήσει τρελλὴ τὴν ἀνθρωπο αὐτόν. Καὶ ἀκριβῶς ἐπειδὴ τὸν εἶχε ἀγαπήσει, ἔγραψαν γιὰ χάρι του τὴν οἰκογένειά τῆς, μὰ πολὺ καλὴ οἰκογένεια τῆς; Παθούς, τὸν ἀκολούθησε στὸ ἐξωτερικὸ, μοιράσθηκε μὲ τὸν τὴν τυχοδιωκτικὴ ζωὴ του ὡς ἀκροβάτου, γύρισε ἀπὸ ἱπποδρό-μιο σὲ ἱπποδρόμιο καὶ ἀπὸ βριαετὲ σὲ βριαετὲ. Καὶ ὅτι μόνον αὐτὸ ἀλλὰ πρὸς χάρι του δέχθηκε νὰ ἐμφανισθῇ καὶ ἐκεῖνη σὲ διάφορα ἀκροβατικὰ νούμερα καὶ δύσκολα γυμνάσματα, ποὺ αὐτοὶ ὁ ἴδιος τῆς εἶχε μάθει παιδεύοντάς τὴν μὴντες ὀλίγησιν, ὅσοις νὰ τὴν ἐξοσ-ήσῃ.

Εἶνε ἀλήθεια ὅμως ἐπίσης ὅτι τὸν καιρὸ ποὺ τὸν ἀκολούθησε ἡ Λιλή ἦτο δεκαεὶς ἐτῶν κορίτσι, δὲν ἔφερε τί-ποτε ἀπ' τὴν ζωὴ, τὸ ἱπποδρόμιο τῆς φαινόταν ὡς ὁ ἔδωκερτος τοὺς κλόουν ὡς ἔξαιρηται, ἀνότερος ἀνθρώπου, καὶ τὶς ἀρρεβόλες προνομιοῦχες γυναῖκες.

Ἀπὸ τότε ὅμως πέρασε πολλὴ καιρὸς. Ἡ Λιλή διέτρεξε μὲ διάφορα ἱπποδρόμια ὅλη τὴν Ἰταλία, ὅλη τὴν Γαλλίαν, τὴν Ἀγγλίαν καὶ μὲς μέρος τῆς κεντρικῆς Εὐρώπης. Ἀπὸ τότε οἱ σκέψεις τῆς ἀλλάξαν καὶ τὰ αἰσθηματὰ τῆς ἀνέ-στησαν ὁρμητικὰ μεταβολή.

Σιγά-σιγά μὲ τὸν καιρὸ βροθέθηκε τὸ ἱππο-δρόμιο καὶ γι' αὐτὸ συνεβλήθη μὲ τοὺς Τζάκσον Μπρόνδερς γιὰ νὰ παίξουν σὰ βριαετὲ καὶ μὲ-ζικ χόλλ αὐτὸ τὸ νούμερο ποὺ μόνον τῆς ἐπε-νόησε καὶ ποὺ παντοῦ ἐσημεῖωσε θριαμβευτικὴ ἐπιτυχία.

Τώρα πάλι βροθέθηκε καὶ τὴν ζωὴ τοῦ βρια-ετὲ καὶ ὀνειροπολεῖ μὲ νῆα ζωὴ, ἕναν κομρὸ διαφορετικὸ. Αἰσθάνεται ἀνάγκη καὶ ἀφί-νη γιὰ τὸν Ἀρνόλδο, τὸν ἀνδρα τῆς καὶ τοῦ τὸ ἔχει πῇ πολλὲς φορές.

Ἀλλὰ ἐκείνος δὲν ἔδωσε προσοχὴ στὰ λόγια τῆς. Τὶ τὸν ἐνοιαίε, ἡ περιφρόνησις τῆς καὶ ἡ ἀπελπισία τῆς; ἀκόμη καὶ ἡ προδοσις τῆς;

Ἀρκεῖ ὅτι ἐπαίταν μαζί, ὅτι κερδίζαν λεπτὰ, καὶ ὅτι τὰ βράδια, μετὰ τὴν παράστασιν, τὴν ξανάβρισκε στὸ δωμάτιο τοῦ ξενοδοχείου τους.

Ἡ Λιλή ὅμως εἶχε ἀποφασίσει νὰ δώσει ἕνα τέλος στὴν κατὰστασι ἐκείνη. Γι' αὐτὸ εἶχε δε-χθῆ τὴν ἐξορία τοῦ δούκως ντὲ Ποντὶνα Ἀρένας, καὶ τὴν πρόστα-σιν τοῦ ν' ἀφίση τὸν θίασο, ὅταν θάφενε ὑστερα ἀπὸ τρεῖς μῆνες γιὰ τὸ Λονδίνο, καὶ νὰ φύγῃ μαζί του γιὰ μὴ λουτροπόλη, ὅπου αὐ-τὸς ζοῦσε μὴ ζωὴ νῆα, μὰ ζωὴ γεμάτη εὐτυχία καὶ λάμψιν.

Γι' αὐτὸ καὶ ὁ δούξ τώρα μέσα στὸ θεωρεῖο τοῦ ἔρχοντο βια-στικά ἕνα γραμματάκι ποὺ τῆς ὄριζε ἕνα ἀκόμα ραντεβὺ γιὰ νὰ κανονίσουν τὶς τελευταῖες προετοιμασίες τῆς φυγῆς τους, καὶ ἔπε-ρίμενε τὴν ὑποδοχὴ τῆς σκηνῆς γιὰ νὰ τῆς τὸ δώσῃ.

Ἐν τῷ μεταξύ τὰ χειροκροτήματα τοῦ κοινού εἶχαν σταματήσει καὶ ἐπάνω στὴν σκηνὴ συνεχίζονταν ἡ παράστασις.

Οἱ ἐρυθρόδερμοι τεντώνουν τώρα τὰ τόξα τους καὶ στέλνουν πρὸς τὴν διεθύνου τῆς Λιλῆς τὰ βέλη τους, ποὺ καρφώνονται στὸ σανίδωμα γύρω τῆς, γύρω ἀπ' τὰ πόδια τῆς, ἀπ' τὰ χεῖρα τῆς καὶ ἀνέμεινα στὰ ἀποκείμενα δάχτυλά τῆς. Ἐπειτα ἀρχίζουν νὰ χορεύ-ουν ἕναν ἄλλο παρόμοιον χορὸ, ἐνῶ ὁ Ἀρνόλδο τραφεῖ ἀπ' τὴν ζωὴν τοῦ τῆς ἰνδιάνικα καμμάκια του καὶ τὰ πετάει καὶ ἐκείνη πρὸς τὴν διεθύνου τῆς Λιλῆς, μὲ τέτοια ἐπιδειξιότητα ὅστε καρ-φώνονται στὸ σανίδωμα, λίγα μόλις ἑκατοστόμετρα ἐπάνω ἀπ' τὸ κεφάλι τῆς.

Τὸ κοινὸ μόλις καὶ μετὰ βίας ἀναπνέει ἀπὸ τὴν ἀγωνία.

Ἐπείτα ἀπ' τὰ ἰνδιάνικα καμμάκια εἶνε τὸ γυμνάσμα τῶν ἐ-φτά μαχαιριῶν.

Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ τελευταῖο ἐκείνο γυμνάσμα ὁ Ἀρνόλδο πλησιάζει πάλιν τὴν Λιλή καὶ κάνει πὸς δοκιμάει τὰ δεσμοὺς τῆς μὴντες ἐξοσμήθηκαν. Καὶ τότε ἕνας νέος διάλογος διαμεβεταί-νεται μετὰ τῶν τους πόλι.

— Ἀγγέλα! τῆς λέει. Τὸν εἶδα νὰ γράφῃ μὲς τὸ θεωρεῖο

τοῦ κάποιο γράμμα. Χωρὶς ἄλλο εἶνε γιὰ σένα. Δὸς μου τὴν ὑπό-σχεσι ὅτι θὰ τοῦ τὸ στείλῃς πίσω χωρὶς νὰ τὸ διαβάσῃς.

— Πολὺ παράξενον εἶν' ἡ ἀξίωσις σου!

— Ἀυτὴσού με καὶ μὴ μὲ ἐξωθῇς στὰ ὄχλα. Ἄλλως τε εἰ σὲ ἰνδιαφέρει ὁ ἀνθρώπος αὐτός; Ἐπειτα ἀπὸ τρεῖς μῆρες θὰ εἴ-μαστε στὸ Λονδίνο.

— Ἄν θελήσῃς νὰρθεῖς μαζί μου.

— Ἀγγέλα, δὲν πιστεύω νὰ θέλῃς νὰ μ' ἀφίσης;

— Ναί, θὰ δυσκολευθῶ βλέπεις... θὰ στενοχωρηθῶ μήπως χάσω τὴν ὥραια συντροφιά σου.

— Ἀγγέλα, σὲ ἱκετεύω γιὰ τελευταία φορά.

Ἄντι ἄλλης ἀπάντησος ἐκείνη τοῦ πέταξε κατὰ πρόσωπο μιά βριαῖα, μὰ βαρεῖα ἰταλικὴ βριαῖα, ποὺ ἦταν σάν νὰ τοῦ εἶχε σά-σει ἕνα δυνατό μπάτσσο στὸ μάγουλο!

Παρὰ τὰ φτιασίδια μὲ τὰ ὁποῖα εἶχε βάψει τὸ πρόσωπό του ὡς ἐρυθρόδερμος, ὁ Ἀρνόλδο εἶνε κατακίτρινος. Ἐννοίωσε τὴν καρδιά του νὰ χτυπᾷ ὅπως ποτὲ ἄλλοτε. Τὰ βήματά του ἦταν κλονισμένα, καὶ ἔπρεπε νὰ αἰσθανθῇ καρφωμένα ἐπάνω του μὲ ἀγωνία τὰ βλέμματα ὅλων ἐκείνων τοῦ κοινού γιὰ νὰ ξαναβρῇ τὴν ψυχραιμία του.

Καὶ ἐνῶ ἡ ὀρχήστρα ἐπαίξε κάποιο παθητικὸ ταγκό, ὁ Ἀρ-νόλδο, μὲ μεγάλῃ προσοχὴ ἄρχισε νὰ πετάξῃ μὲ τὴν συνειδησμένη του ἐπιδειξίματα τὰ ἐφτά μαχαιρία του. Τὸ πρῶτο καρφώθηκε ἀ-ριστερὰ κοντὰ στὸ μάγουλο τῆς νῆας καὶ ἡ λεπίδα του, ποὺ τρε-μουλιάζε ἀπὸ τὸ τίναγμα, σχεδὸν ἀγγίζει τὴν ῥοδινὴν ἐπιδεσμίδα τῆς. Τὰ ἄλλα τέσσερα καρφώθηκαν γύρω ἀπὸ τὰ μαλλιά τῆς, σάν ἕνας φρικτὸς φωτιστέφανος, καὶ τὸ ἕκτο δίπλα στὸ δεξιὸ τῆς μάγουλο.

Δὲν ἔμενε περὶ παρὰ ἕνα μοναχικὸ μαχαίρι.

Ξαφνικὰ ὁ Ἀρνόλδο ἔξασπας ἕνα γέλιο ποὺ δὲν εἶχε τί-ποτε τὸ ἀνθρώπινο.

Ἡ ὀρχήστρα ἐβουβήθηκε μὲ ἕνα τελευταῖο χτύπημα τοῦ κυμ-βαλίου. Καὶ τὸ ἔβδομο μαχαίρι ἐφύγε ἀπ' τὸ χεῖρ τοῦ Ἀρνόλδο μὲ ταχύτητα ἀ-σπαστῆς καὶ καρφώθηκε μὲ δύναμι κα-ταμεσῆς στὸ λαμὸ τῆς Λιλῆς, τῆς ὁποίας τὸ σῶμα λυγρὸς τρεμουλιάζοντας, ἐνῶ τὰ μάτια τῆς ἀνοιγοκλείναν μὲ ἐκφρασι ὑπεράτον πόνο! Μιά λεπτὴ κόκκινη κορδέλλα αἵματος ἔξερυγε τώρα ἀπ' τὸν λαμὸ τῆς καὶ χρωματίζε τὸ κάσπερο στήθος τῆς!

Ἡ αὐλαία ἐπέσασε καὶ τὸ κοινὸ ἔξασπας σὲ χειροκροτήματα χωρὶς νὰ φαντάζεται τὴν τραγωδία ποὺ εἶνε ἐπάνω στὴν σκηνή. Ὅλοι οἱ θεαταὶ φεύγουν γοη-τευμένοι. Οἱ σὶ συγκινήθηκαν, γιὰ τὴν αἰ-σθάνθησαν μὴ ἀγωνία...

— Τὶ ὠραία ποὺ ἔπαίξε ἡ Λιλή, εἶπε μὴ κυρία στὸν καβαλιέρο τῆς. Νόμιζε κανεὶς πὸς πέθανε πραγματικά.

Καὶ ὅμως... Πραγματικὰ εἶχε πε-θάνει! Ὁ ἀνδρας τῆς τὴν εἶχε σκοτώσει μὲ τὸ ἔβδομο μαχαίρι, τυφλὸς ἀπ' τὴ ζήλεια του!...

Jacques Constant

ΑΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ

ΠΡΩ ΕΣΤΛΗΝ Ο ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Ὁ μακαρίτης ποιητὴς καὶ βοτανολόγος Θ. Ὁρφανίδης ζητοῦσε κάποια ὑποτροφία ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸ Κωλέττη, γιὰ νὰ πάῃ καὶ νὰ σπουδάζῃ στὴν Εὐρώπη.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Κωλέττης τοῦ ἀρνιόταν, ὁ Ὁρφανίδης πήγε, μισθώσε ἀρκετὰ κάθρα φορητὰ, καὶ εἶπε στοὺς καρραγωγεῖς, νὰ μὴ κάνουν ἄλλη δουλειά, παρὰ νὰ περνοῦν, μὲ κρότο, ὅσον μπο-ροῦν πὺ πολὺ, ὅλη τὴν ἡμέρα καὶ τὴν νύχτα, ἀπὸ τὴν κατοικία τοῦ καὶ τὰ γραφεῖα τοῦ Ὑπουργοῦ. Ἔτσι καὶ ἐγένε, ὁ Κωλέττης ἔχασε τὴν ἡσυχία του καὶ στὸ τέλος ἀπελπισθεὶς ἔστειλε στὴν Εὐρώπη τὸν Ὁρφανίδη...

Ὁ Ὁρφανίδης, ἔπειτα φαίνεται ἀπὸ τὴν Κυβέρνησι, μὲ τὸ σπαθὶ του, εἰς ζητοῦσε.

Μιά φορά συντάξας τὸν προϋπολογισμὸ τοῦ βοτανικοῦ κατὰ-στήματος ποὺ διηθῶντο, καὶ ἀνέγραψε σ' αὐτὸν μαζί μὲ τὸσα ἄλ-λα ποσὰ καὶ κάποιο ποσὸ γιὰ τὴν συντήρησι ἐνός... σκελλοῦ φύ-λακος!

Τὸ ποσὸν φάνηκε ὑπέρογκο σ' ἕνα ἀπ' τοὺς ὑπουργοὺς. Τότε θύμωσε καὶ ὁ Ὁρφανίδης καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἐγὼ σοῦ δίνω διπλάσιο μισθὸ, ἀρκεῖ νὰ κάνῃς τὴν ὑπη-ρεσία τοῦ σκελλοῦ! Νὰ γανγίξῃς δηλαδὴ ὅλη τὴ νύχτα!...

ΤΟ ΛΕΞΙΚΟΝ ΕΝΟΣ ΓΙΑΤΡΟΥ

Γροθιά. — Ἐνα χεῖρ ποὺ δὲν εἶνε εὐχαριστημένο.

Κοιλιά. — Ὁ ἀμαξὶς τῆς συνειδήσεως.

Γηρατειά. — Μετακομίσαις ποὺ γίνεται σιγά-σιγά.

ΑΝΣΜΟΝΗΜΕΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

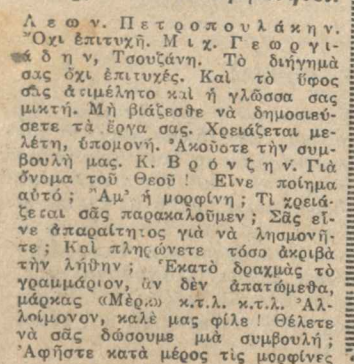
ΤΟΥ ΑΡΓΥΡΗ ΕΦΤΑΛΩΤΗ

Η ΤΡΕΛΛΗ

ΕΚΕΙ, στὴ μοναχικὴ τὴν ἀκρογαλιά, μὲ τὰ μικρὰ μικρὰ τὰ χαλίκια, τὰ στρογγυλά καὶ κτρινοπα-σάν μαργαριτάρια, μὲ τοὺς κάβους ἀπὸ τὶς δυὸ μεριές, σ' ἐκείνη τὴν παράμερῃ κόρη ποὺ ἐφύγε ἀπὸ χάρι σὰ νὰ ἦταν ὅ,τι τὴν ἔβαλε ὁ Πλάστης ἀπὸ τ' ἀθάνατα χεῖρα του, ἐκεῖ στὴν ἀκρογαλιά ποὺ ἐπαίταν τὰ δελφίνια ὡς κοντὰ στὰ ρηγά, ἐκεῖ ποὺ ψυχὴ δὲν κατέβαινε παρὰ μόνο γιὰ νὰ δοκιμάσῃ καινούργια τύχη μὲ τὰ γάμ-στοι ἢ μὲ τὸ περὶβόλι, — ἐκεῖ ἔβλεπε κάποιες ὀλομναχὴ τὴν τρελλή, κοπέλλα ὡς εἰκοσιπέντε χρονῶν, μὲ πρόσωπο χλομό, καὶ μὲ μάτια ἄγρια. Μήτε τᾶξμο, μήτε διάβασμα δὲν ἔσας νὰ τὴ γλυτώσῃ ἀπὸ τὸ μεγάλο κακὸ ποὺ τὴν τυραννοῦσε. Κι' ὡς τόσο, σαλεμένος καθὼς ἦταν ὁ νοῦς τῆς, ἡ καρδιά τῆς ἦταν γνωστικῆς γυναίκας καρδιά! Τὸν ἀγαποῦσε ἀκόμα τὸν ἀρραβωνιστικὸ τῆς, καὶ τὸν περιέμενε νὰ γυρίσῃ πίσω καὶ νὰ τὴν πάρῃ. Ὁ νοῦς τῆς, σὰ μερικὸς φίλους ποὺ ἀντὶς νὰ μᾶς παρηγοροῦνε σιωπώντας, μᾶς μεγαλώνουν τὸν πόνο μ' ἀνοφέλευτα λόγια, ἦταν καὶ αὐτὴ τῆς καμμένης ὁ μεγαλιτέρος τῆς ἔχθρος. Τῆς ἔλεγε ὁ νοῦς τῆς πὸς δὲν πνίγηκε ὁ καλὸς τῆς, τρεῖς χρόνια τώρα, σ' ἐκείνη τὴν τρομερὴ τὴ φουρτοῦνα ποὺ ἐστρώσε μὲ φῶμα αὐτὸ τὸ περιγιάλι ἀπὸ τὴ μὴν ἀπὸ τὴν ἄλλη, τῆς ἔλεγε πὸς ἀρμένιζε ἀκόμα καὶ ἐρχότανε στὴν καλὴν του. Καὶ κάθε φορά ποὺ ἔβλεπε κατὰ νὰ περνοῦν ἡ ψαράδικα νὰ κατεβαῖν κατὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα, ἔβλεπε ἡ τρελλὴ ἀπὸ τὸ καλὸ τῆς καὶ ἔτρεχε κατὰ τὸ γιολό, καὶ σκετότανε στὰ χαλίκια μὲ τὸνα χεῖρ ἀπάνω ἀπὸ τὰ μάτια τῆς, καὶ στὰ ἄλλα κρατώντας ἕνα μαντήλι, γιὰ νὰ τὸναι χαιρετίζῃ τὸν ἀ-γαπημένο τῆς, ποὺ ἔρχονταν τώρα περὶ. Τρελλὴς τὸ καρδιοχτύπι τῆς σὲ κείνο τὸ στόμα τῆς τὸ κλαψουλεστικό, στὰ χεῖρα τῆς ποὺ τρέ-μανε, σ' ὅλο τῆς τὸ κορμὶ!...

Στέκονταν ἀμίλητη καὶ δίχως νὰ γυρίσῃ τὸ κεφάλι τῆς ἀπὸ τὸ κατὰ, παρὰ μόνον ὅταν κατέβαινε κατόπι τῆς ὁ ἀδερφὸς τῆς νὰ τὴν πάρῃ πίσω. Πήγαινε κοντὰ τῆς, τὴν ἐπαίε ἀπὸ τὸ χεῖρ, καὶ τὴν τραβοῦσε σπῆτι λέγοντας πὸς δὲν ἦταν αὐτὸ τὸ κατὰ, μόνον τᾶλλο ποὺ δὲν φαντὶ σὲ λιγάκι...

8πως μᾶς γράφετε ἐπὶ τῇ
 τοῦ «Μπουκέτου». Μὲ τὸν κοινὸν
 δὲ μάθετε νὰ γράφετε

κτελωνιστικαί ἐργασίαι.

Τό Βιβλίον του "Γλάξο,"

Ἡ θαυμασία ἔκδοσις τοῦ

Glaxo

ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ

ΔΙΑ ΜΗΤΕΡΑ
ΚΑΙ ΒΡΕΦΟΣ

θὰ σᾶς χρησιμεύσῃ ὡς ὁδη-
γός. Περιέχει πολλὰς σοφὰς
συμβουλὰς ἀπαραιτήτους,
διὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ κα-
λὴν ὑγείαν τοῦ Βρέφους.
Ἀποστέλλεται δωρεὰν εἰς
κάθε μητέρα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Ἀδενώματα	Κοκκύτης
Ἀδύνατα βρέφη	Κωλυκοί
Αἷρ καθαρὸς	Λουτρὸν τοῦ βρέφους
Ἀνάστημα τοῦ βρέφους	Ὀδόντες τοῦ βρέφους
Ἀνορεξία τοῦ βρέφους	Ὀδοντοφυΐα
Ἀσθένειαι	Ὀστρακιά
Ἀσκησις	Ὀφθαλμοί
Βιταμῖναι	Παιγνίδια τοῦ βρέφους
Γάλα μητρικὸν	Πιπιλιστήρ
Γάλα νωπὸν	Πολυφαγία
Διάρροια	Πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ βρέφους
Διατροφή	Πρώωρα βρέφη
Διφθερίτις	Πυρετοὶ
Δυσκοιλίτης	Ραχτισμὸς
Εμβολιασμός	Σπασμοὶ
Ἑμετοὶ	Στόμαχος
Ἐξάνθησις	Συνήθειαι κανονικαὶ
Εὐλογία	Υγιεινὴ τοῦ βρέφους
Θερμοκρασία	Υπὲρ τοῦ βρέφους
Θήλαστρον	Φάρμακα διὰ τὸ βρέφος
Ίλαρά	Χυμοὶ φρούτων
Καθαριότης	Ῥτα
Κήλη	κ. τ. λ. κ. τ. λ.

Ἀποστείλατέ μας τὴν Διεύθυνσίν σας
ἢ τὸ κάτωθι δελτίον συμπληρωμένο, καὶ
θα λάβετε διὰ τῆς ἐπιστροφῆς
τοῦ ταχυδρομείου ἐν
ἀντίτυπον τοῦ
βιβλίου

2.000.000

ἀντίτυπα ἔχουσι
διανεμηθῇ εἰς μη-
τέρας διαφόρων
χωρῶν.

Ζητήσατε
τὸ ἰδικόν σας.

Ἀντιπροσωπεῖαν "ΓΛΑΞΟ" - 52, Ὁδὸς Μενάνδρου 52 - Εἰς Ἀθήνας
Παρακαλῶ ἀποστείλατε μου τὸ βιβλίον τοῦ "ΓΛΑΞΟ".
Ὀνοματεπώνυμον
Διεύθυνσις
Πόλις
Νομός